

Na osnovu člana IV.3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 66. sjednici, održanoj 14.5.2014. godine, usvojio je

**POSLOVNIK
PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

POGLAVLJE I. Konstituiranje Doma

Član 1.

(Organiziranje i rad Doma)

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom) organizira se i radi u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav BiH), zakonom i ovim poslovnikom.

Član 2.

(Konstituirajuća sjednica)

- (1) Dom se konstituira održavanjem prve sjednice tog mandata, a konstituiranje je završeno izborom predsjedavajućeg i dva zamjenika predsjedavajućeg.
- (2) Prvu sjednicu Doma, nakon izbora, saziva Kolegij Doma iz prethodnog saziva, ako zakonom nije drugačije regulirano.
- (3) Dok se ne izabere predsjedavajući, prvom sjednicom predsjedava najstariji izabrani ili najstariji izabrani prisutni poslanik kao privremeni predsjedavajući.
- (4) Nakon otvaranja prve sjednice, privremeni predsjedavajući čita listu poslanika.

Član 3.

(Svečana izjava)

Poslanici preuzimaju dužnost zajedničkim davanjem i pojedinačnim potpisivanjem svečane izjave koja glasi: "Obavezujem se da ću savjesno obavljati povjerene mi dužnosti; poštivati Ustav Bosne i Hercegovine i u potpunosti provoditi Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini; štiti i zauzimati se za ljudska prava i osnovne slobode, te štiti interese i ravnopravnost svih naroda i građana."

Član 4.

(Izbor predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Doma)

- (1) Nakon što poslanici daju izjavu, Dom među svojim članovima bira po jednog predstavnika iz svakog konstitutivnog naroda koji će obavljati dužnosti predsjedavajućeg, prvog zamjenika predsjedavajućeg i drugog zamjenika predsjedavajućeg Doma. Predsjedavajući ne može biti izabran iz istog konstitutivnog naroda kao predsjedavajući Predsjedništva BiH i predsjedavajući Vijeća ministara BiH.
- (2) Svaki poslanik ima pravo predlagati kandidate za ove dužnosti. Ako za jedno mjesto ima više kandidata, njihov redoslijed utvrđuje se žrijebanjem. Nakon što se utvrdi lista kandidata za svako mjesto, glasa se.

(3) U prvom krugu glasanja prvo se glasa za predsjedavajućeg, zatim za prvog zamjenika predsjedavajućeg te za drugog zamjenika predsjedavajućeg Doma, a u drugom krugu obrnutim redosljedom.

(4) Ako od više kandidata za jedno mjesto nijedan kandidat nije dobio potrebnu većinu ili su dobili isti broj glasova, glasanje se ponavlja za dva kandidata koji su dobili najviše ili isti broj glasova.

(5) Odluka o izboru donosi se većinom glasova onih koji su prisutni i koji glasaju, s tim što će, u slučaju usaglašavanja, usaglašavanje obaviti predstavnici političkih stranaka zastupljenih u Domu, a ako usaglašavanje ne uspije, glasanje se u cjelini ponavlja.

(6) Ako nijedan kandidat nije dobio potrebnu većinu, glasanje se u cjelini ponavlja.

Član 5.

(Osnivanje klubova poslanika)

(1) U roku od sedam sljedećih dana, poslanici mogu osnovati klubove prema članu 16. ovog poslovnika. Klubovi dostavljaju predsjedavajućem listu svojih članova, koju je potpisao svaki član, uključujući zvanično ime kluba poslanika i ime njegovog predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg.

(2) Predsjedavajući i zamjenik predsjedavajućeg mogu se na toj dužnosti rotirati prema dogovoru, što će biti navedeno u listi članova kluba.

Član 6.

(Rok za izbor članova komisija)

(1) Dom, u roku od sedam dana nakon isteka roka određenog u članu 5. ovog poslovnika, na prijedlog klubova, odlučuje o članstvu u komisijama prema članu 30. ovog poslovnika.

(2) Političke stranke, koalicije i liste nezavisnih kandidata koje imaju izabranog najmanje jednog poslanika u Domu predlažu na konstitutivnoj sjednici po jednog kandidata, a izabrani nezavisni kandidati se po automatizmu kandidiraju za članstvo u Komisiji za pripremu izbora Vijeća ministara BiH. Na istoj sjednici Dom odlučuje o članstvu u Komisiji za pripremu izbora Vijeća ministara BiH odmah nakon izbora članova Kolegija Doma.

POGLAVLJE II. Poslanici i klubovi poslanika

Odjeljak A. Prava i dužnosti poslanika

Član 7.

(Učešće u radu)

(1) Poslanik ima prava i dužnosti utvrđene Ustavom BiH, zakonom, odlukom, Kodeksom ponašanja poslanika i delegata u Parlamentarnoj skupštini BiH (u daljnjem tekstu: Kodeks) i ovim poslovníkom.

(2) Poslanik ima pravo i dužnost prisustvovati sjednici Doma i sjednici komisija Doma čiji je član. On učestvuje u njihovom radu i angažira se na pronalaženju rješenja i donošenju odluka kojima se osigurava izvršavanje ustavnih nadležnosti institucija BiH.

(3) U ostvarivanju svojih dužnosti poslanik može učestvovati u radu komisija čiji nije član, osim u radu Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH i Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, bez prava glasa.

(4) Poslanik koji je spriječen prisustvovati sjednici Doma ili sjednici komisije čiji je član, ili koji mora napustiti sjednicu za vrijeme njenog trajanja, na vrijeme obavještava predsjedavajućeg Doma ili predsjedavajućeg komisije, te iznosi razloge svog odsustva.

Član 8.

(Poslaničke inicijative)

Poslanik ima pravo inicirati usvajanje, izmjene ili dopune Ustava BiH, zakona i drugih akata, kao i primijeniti druge postupke sadržane u ovom poslovniku.

Član 9.

(Obavještavanje poslanika i dostavljanje materijala)

Poslanika se, u skladu s Poslovnikom, pravovremeno obavještava o aktivnostima Doma i dostavlja mu se odgovarajući materijal.

Član 10.

(Prava i dužnosti poslanika)

- (1) Poslanik ima pravo na slobodu djelovanja i izražavanja.
- (2) Poslanik je dužan baviti se pitanjima od političkog i javnog interesa.
- (3) Prava i dužnosti iz st. (1) i (2) ovog člana poslanik ostvaruje u Parlamentarnoj skupštini BiH, u domaćim i međunarodnim institucijama u koje je izabran kao poslanik - predstavnik Parlamentarne skupštine BiH, komuniciranjem s građanima, nevladinim organizacijama, predstavnicima svih nivoa vlasti i političkih stranaka u BiH, predstavnicima drugih država, međunarodnih organizacija, na javnim skupovima, te putem sredstava javnog informiranja.

Član 11.

(Čuvanje tajnosti)

- (1) Poslanik je obavezan štititi tajne podatke u skladu s odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH, kao i lične podatke u skladu s drugim relevantnim zakonima.
- (2) Prije dostavljanja materijala poslaniku, predsjedavajući Doma i predsjedavajući komisija Doma odlučuju o stepenu povjerljivosti materijala pripremljenog u Domu, u skladu sa zakonom.

Član 12.

(Radnopravni status poslanika)

Poslanik, koji ima status stalno zaposlenog u Parlamentarnoj skupštini BiH, ima pravo na plaću za obavljanje dužnosti i druge naknade, u skladu sa zakonom i odlukama Zajedničke komisije za administrativne poslove, a svi poslanici imaju pravo na poslanički paušal te pravo na naknadu određenih materijalnih troškova.

Član 13.

(Poslanička legitimacija)

- (1) Poslaniku se izdaje poslanička legitimacija i glasačka kartica s brojem za čiju je upotrebu odgovoran. Poslanička legitimacija i glasačka kartica s brojem ne mogu se davati nijednom drugom licu ni poslaniku.

- (2) U poslaničkoj legitimaciji obavezno se navode: ime i prezime poslanika, imunitetsko pravo i druga prava određena zakonom.
- (3) Kolegij Doma utvrđuje sadržaj, formu i način vođenja evidencije o poslaničkoj legitimaciji i glasačkoj kartici s brojem.
- (4) Sekretar Doma, uz konsultaciju s nosiocem legitimacije, zadužen je za upisivanje podataka u legitimaciju, njeno izdavanje i vođenje evidencije.

Član 14.

(Imunitet)

- (1) U skladu sa Ustavom BiH i zakonom, poslanik ne može biti pozvan na krivičnu ni na građansku odgovornost za bilo kakva djela izvršena u okviru svojih dužnosti za vrijeme mandata u Parlamentarnoj skupštini BiH.
- (2) O oduzimanju imuniteta u svakom konkretnom slučaju odlučuje Dom, na prijedlog Ustavnopravne komisije.

Član 15.

(Ostavka poslanika)

Poslanik ima pravo podnijeti ostavku na poslaničku dužnost u skladu sa zakonom, o čemu obavještava predsjedavajućeg Doma.

Odjeljak B. Klubovi poslanika

Član 16.

(Način osnivanja klubova poslanika)

- (1) Klubovi poslanika (u daljnjem tekstu: klubovi) osnivaju se kao oblik djelovanja poslanika u Domu, posebno u pripremama i utvrđivanju dnevnog reda sjednice Doma.
- (2) Klub mogu osnovati najmanje tri poslanika.
- (3) Poslanici mogu osnivati i mješovite klubove. Prava i dužnosti mješovitih klubova isti su kao svih ostalih klubova.
- (4) Poslanici koji nisu stupili ni u jedan poseban klub mogu biti članovi mješovitih klubova.
- (5) Nezavisni poslanik ima ista prava i obaveze kao i poslanik koji je uključen u klub.

Član 17.

(Organizacija klubova poslanika)

Klub ima predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg i samostalno uređuje svoju organizaciju i djelovanje.

Član 18.

(Uslovi za rad klubova poslanika)

- (1) Radi stvaranja uslova za učešće u aktivnostima Doma, klubovi poslanika imaju pravo na službene prostorije, finansijska sredstva, administrativne, tehničke i druge uslove za rad.
- (2) Zajednička komisija za administrativne poslove odlučuje o načinu i mogućnostima korištenja prava iz stava (1) ovog člana.

POGLAVLJE III. Organizacija Doma

Odjeljak A. Kolegij Doma, Kolegij Doma u proširenom sastavu i Zajednički kolegij oba doma Parlamentarne skupštine BiH

Član 19.

(Kolegij Doma)

- (1) Kolegij Doma čine: predsjedavajući, te prvi i drugi zamjenik predsjedavajućeg Doma.
- (2) U sastavu Kolegija Doma nastojat će se osigurati zastupljenost oba spola.
- (3) Predsjedavajući, te prvi i drugi zamjenik predsjedavajućeg Doma imaju pravo da podnesu ostavku na tu dužnost Domu u pisanoj formi ili usmeno na sjednici Doma.
- (4) Predsjedavajući ili zamjenik predsjedavajućeg Doma koji podnese ostavku može da zatraži hitnu raspravu u vezi sa ostavkom. Ako i nakon rasprave ostane pri ostavci, upražnjeno mjesto popunjava se u skladu s odredbama ovog poslovnika.
- (5) U slučajevima kada je jedan od članova Kolegija Doma spriječen da prisustvuje sjednici Kolegija Doma ili Doma, može ga zamijeniti predsjedavajući kluba poslanika čiji je član odsutni član Kolegija Doma ili poslanik kojeg on ovlasti.
- (6) Predstavnik odsutnog člana Kolegija Doma ovlašten je da učestvuje u radu Kolegija Doma, Kolegija Doma u proširenom sastavu i Zajedničkog kolegija oba doma Parlamentarne skupštine BiH, te da glasa o odlukama koje kolegiji donose u skladu s ovim poslovníkom.
- (7) U slučaju da mjesto predsjedavajućeg, prvog ili drugog zamjenika predsjedavajućeg Doma ostane upražnjeno, Dom bira jednog od svojih članova iz istog konstitutivnog naroda kojem pripada i odsutni predsjedavajući ili zamjenik predsjedavajućeg, koji će popuniti upražnjeno mjesto.

Član 20.

(Nadležnosti Kolegija Doma)

Kolegij Doma nadležan je za:

- a) stvaranje pretpostavki za potpuno ostvarivanje prava i dužnosti poslanika, koji su u vezi s obavljanjem njihove dužnosti;
- b) saradnju s Domom naroda, uključujući održavanje zajedničke sjednice oba doma Parlamentarne skupštine BiH na zahtjev Kolegija Doma naroda, i za održavanje sjednice Zajedničkog kolegija oba doma Parlamentarne skupštine BiH;
- c) ostvarivanje prava i dužnosti Doma prema Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH, u skladu sa Ustavom BiH, zakonom i ovim poslovníkom;
- d) razmatranje inicijativa i prijedloga podnesenih Domu u vezi s njihovom usklađenošću s ovim poslovníkom;
- e) odlučivanje o tome koja je komisija nadležna za razmatranje prijedloga zakona i drugih inicijativa;
- f) konsultacije s Kolegijem Doma naroda u vezi s utvrđivanjem godišnjeg kalendara sjednica;
- g) utvrđivanje prijedloga za imenovanje i razrješenje sekretara Doma i utvrđivanje prijedloga za imenovanje i razrješenje sekretara Zajedničke službe Parlamentarne skupštine BiH;
- h) imenovanje i razrješenje rukovodećih državnih službenika na prijedlog Kolegija Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH i u skladu s Odlukom o organizaciji Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH;
- i) saradnju s političkim strankama, organizacijama i udruženjima građana;

- j) odlučivanje o tumačenju ovog poslovnika, dok pitanje ne regulira Dom;
- k) sva druga pitanja koja bi mogla uticati na rad Doma i obavljanje i drugih poslova koje mu Dom i ovaj poslovnik stavljaju u nadležnost.

Član 21.

(Sazivanje sjednica i donošenje odluka Kolegija Doma)

- (1) Kolegij Doma sastaje se po potrebi, a najmanje jednom u 15 dana.
- (2) Sjednicu Kolegija Doma saziva predsjedavajući Doma na zahtjev bilo kojeg njegovog člana. Ako je predsjedavajući Doma spriječen ili odbije da sazove sjednicu Kolegija Doma na zahtjev ostalih članova Kolegija Doma, jedan od tih članova može sazvati sjednicu Kolegija Doma u roku od sedam dana.
- (3) Kvorum čine dva člana Kolegija Doma. Kolegij Doma svoje odluke donosi konsenzusom prisutnih članova. Ako napori da se postigne konsenzus ne uspiju, odluke donosi Dom.

Član 22.

(Kolegij Doma u proširenom sastavu)

- (1) Kolegij Doma u proširenom sastavu čine članovi Kolegija Doma i predstavnici svakog kluba poslanika.
- (2) Kolegij Doma u proširenom sastavu:
  - a) obavlja konsultacije u vezi s pripremom plenarnih sjednica i pri tome odlučuje o obaveznim i drugim mogućim tačkama;
  - b) utvrđuje mjesečni kalendar aktivnosti;
  - c) odlučuje o trajanju rasprave o pitanjima koja su na dnevnom redu Doma, a nisu zakonodavnog karaktera;
  - d) utvrđuje orijentacioni radni plan za jednogodišnji period;
  - e) razmatra sva druga pitanja koja bi mogla uticati na funkcioniranje Doma.
- (3) Kvorum Kolegija Doma u proširenom sastavu čini većina od ukupnog broja članova, a odluke se donose većinom glasova članova Kolegija Doma u proširenom sastavu koji su prisutni i koji glasaju. "Suzdržani" glasovi ubrajaju se u kvorum, ali se ne dodaju glasovima koji su "za" ili "protiv".

Član 23.

(Sazivanje sjednica Kolegija Doma u proširenom sastavu)

Kolegij Doma u proširenom sastavu sastaje se prema radnom planu na zahtjev predsjedavajućeg Doma, zamjenika predsjedavajućeg Doma ili na obrazložen zahtjev jednog od klubova poslanika.

Član 24.

(Drugi učesnici na sjednicama Kolegija Doma u proširenom sastavu)

- (1) Na sjednicu Kolegija Doma u proširenom sastavu pozivaju se, prema potrebi, predsjedavajući komisija Doma i druga lica koja pozove predsjedavajući, a koja neće imati pravo odlučivanja.

(2) Na sjednicu ili dio sjednice Kolegija Doma u proširenom sastavu poziva se predstavnik Vijeća ministara BiH i on učestvuje u raspravi o pitanjima iz člana 22. stav (2) tač. a) i b) ovog poslovnika. Stav predstavnika Vijeća ministara BiH ne utiče na usvajanje odluke.

Član 25.

(Zajednički kolegij oba doma Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Sjednica Zajedničkog kolegija oba doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Zajednički kolegij) održava se najmanje jednom mjesečno.

(2) Zajedničkim kolegijem naizmjenično predsjedavajući domova. Prvu sjednicu Zajedničkog kolegija sazivaju predsjedavajući oba doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: oba doma). Sljedeću sjednicu saziva predsjedavajući doma koji predsjedava sjednicom. Ako je predsjedavajući Doma naroda ili Predstavničkog doma spriječen ili ako odbije da sazove sjednicu Zajedničkog kolegija, sjednicu Zajedničkog kolegija može sazvati svaki od njegovih zamjenika.

(3) Kvorum čini većina članova Zajedničkog kolegija, pod uslovom da su prisutna najmanje dva člana iz svakog doma. Zajednički kolegij donosi odluke konsenzusom onih članova koji su prisutni i koji glasaju. Ako napori da se postigne konsenzus ne uspiju, konačne odluke donose domovi.

(4) Kada se tako odluči, u radu Zajedničkog kolegija mogu učestvovati predstavnici klubova naroda i klubova poslanika.

(5) Zajednički kolegij nadležan je za:

- a) iniciranje i koordiniranje međuparlamentarne saradnje;
- b) imenovanje članova privremenih delegacija koje učestvuju na međuparlamentarnim skupovima, o čemu obavještavaju klubove naroda i klubove poslanika;
- c) odlučivanje o načinu i rokovima rasprava u vezi s odlukama koje zahtijevaju odobrenje oba doma;
- d) utvrđivanje kriterija za izbor članova stalnih delegacija Parlamentarne skupštine BiH;
- e) sazivanje i organiziranje zajedničke sjednice oba doma;
- f) sazivanje zajedničkih sastanaka s Vijećem ministara BiH;
- g) obavljanje i drugih poslova koje mu domovi stavljaju u nadležnost i koji su utvrđeni poslovniciima domova.

Odjeljak B. Predsjedavajući Doma

Član 26.

(Rotacija na dužnosti predsjedavajućeg Doma i predsjedavanje sjednicama)

(1) Predsjedavajući Doma automatski se rotira na toj dužnosti, bez glasanja, svakih osam mjeseci, počevši od dana izbora predsjedavajućeg.

(2) Ako predsjedavajući Doma ne prisustvuje sjednici Doma, dužnost predsjedavajućeg obavlja prvi zamjenik predsjedavajućeg Doma. Ako prvi zamjenik predsjedavajućeg ne prisustvuje sjednici Doma, dužnost predsjedavajućeg obavlja drugi zamjenik predsjedavajućeg Doma.

Član 27.

(Dužnosti predsjedavajućeg Doma)

(1) Predsjedavajući Doma:

- a) predstavlja Dom;
- b) učestvuje u pripremi, saziva i predsjedava sjednicom Doma;
- c) učestvuje u pripremi, saziva i predsjedava sjednicom Kolegija Doma;
- d) inicira raspravu o pitanjima iz nadležnosti Doma;
- e) usmjerava raspravu, daje riječ učesnicima u raspravi i oduzima je prema ovom poslovniku;
- f) ograničava trajanje rasprave u vezi s jednim ili više pitanja, ako je potrebno, kako bi se osiguralo razmatranje usvojenog dnevnog reda u cjelini;
- g) preduzima sve potrebne mjere kako bi se osigurala mirna i uredna rasprava, uključujući i odgađanja za kraći vremenski period;
- h) brine o dosljednoj primjeni ovog poslovnika;
- i) zadužen je za primjenu principa javnosti rada Doma i komisija Doma;
- j) stvara pretpostavke za potpuno ostvarivanje prava i obavljanje dužnosti poslanika u okviru nadležnosti Doma;
- k) potpisuje zakone i druge akte koje Dom usvoji;
- l) daje uputstva sekretaru Doma u vezi s obavljanjem zadataka i dužnosti;
- m) obavlja druge dužnosti u skladu s odlukama Doma.

(2) U obavljanju pomenutih dužnosti, predsjedavajući Doma konsultira se sa zamjenicima predsjedavajućeg.

(3) U slučaju spriječenosti predsjedavajućeg Doma, dužnost predsjedavajućeg Doma preuzima prvi zamjenik predsjedavajućeg Doma, a u njegovom odsustvu drugi zamjenik predsjedavajućeg Doma.

Odjeljak C. Opće odredbe o komisijama Doma

Član 28.

(Osnivanje komisija)

Dom osniva stalne i privremene komisije Doma i, zajedno s Domom naroda, zajedničke stalne i privremene komisije oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

Član 29.

(Privremene komisije Doma)

(1) Dom svojim zaključkom može, na prijedlog poslanika ili kluba poslanika, osnovati privremene komisije Doma ili, na prijedlog Doma naroda, privremene zajedničke komisije:

- a) komisije za izvršenje ili pripremanje određenog akta ili pitanja;
- b) istražne komisije.

(2) Predlagač je dužan predložiti ciljeve i zadatke komisije.

(3) Dom zaključkom utvrđuje zadatke i sastav komisije.

Član 30.

(Imenovanje članova komisija)

(1) Dom imenuje članove komisije. Imenovanje mora biti u skladu s raspodjelom mjesta u Domu.

(2) Stalne komisije imaju devet članova, dok privremene komisije Doma mogu imati do devet članova. Komisije se popunjavaju proporcionalno veličini klubova poslanika u Domu, od kojih su dvije trećine članova izabrane s teritorije Federacije BiH, a jedna trećina s teritorije Republike Srpske.

(3) Na sastav Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH ne primjenjuje se stav (2) ovog člana.

(4) Prvu sjednicu komisije saziva sekretar Doma.

(5) Komisije među svojim članovima biraju predsjedavajućeg, te prvog i drugog zamjenika predsjedavajućeg. Oni se biraju iz tri konstitutivna naroda.

(6) Do izbora predsjedavajućeg sjednicom predsjedava najstariji izabrani član komisije.

Član 31.

(Sastav Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH)

(1) Broj članova Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH nije stalan i utvrđuje se za svaki saziv Doma posebno na konstitutivnoj sjednici u zavisnosti od izbornih rezultata.

(2) Broj članova Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH se ne može mijenjati tokom mandata saziva Doma, bez obzira na eventualne promjene u odnosu na konstitutivnu sjednicu Doma vezane za članstvo u političkim strankama i koalicijama, odnosno naknadno sticanje statusa nezavisnog poslanika. Izuzetak je prestanak mandata nezavisnom kandidatu, kada se to mjesto ne popunjava.

(3) Komisiju za pripremu izbora Vijeća ministara BiH čine po jedan predstavnik svake političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata, kao i svi nezavisni kandidati koji su nosioci poslaničkih mandata u Domu.

(4) U slučaju da članu Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH prestane poslanički mandat u skladu sa Izbornim zakonom BiH, član Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH po automatizmu postaje kandidat političke stranke, koalicije i liste nezavisnih kandidata kojem se dodijeli upražnjeni mandat. U slučaju prestanka poslaničkog mandata nezavisnom kandidatu mjesto u Komisiji za pripremu izbora Vijeća ministara BiH ostaje upražnjeno.

Član 32.

(Mišljenja, prijedlozi i izvještaji komisije)

(1) Komisija daje mišljenja, podnosi prijedloge i izvještaje Domu i obavlja druge dužnosti kako je propisano ovim poslovníkom ili zakonom. Komisija odlučuje i o pitanjima koja joj Dom prenese u nadležnost, s tim što se na komisiju ne može prenijeti nadležnost za usvajanje zakona.

(2) Komisija jednom godišnje Domu podnosi izvještaj o radu.

Član 33.

(Organiziranje rada komisije)

Predsjedavajući komisije, u saradnji s njenim sekretarom, organizira rad komisije. Predsjedavajući komisije ima ista ovlaštenja i kompetencije kao predsjedavajući Doma, primijenjeno na postupke i rasprave u komisiji.

Član 34.

(Prvi i drugi zamjenik predsjedavajućeg komisije)

(1) Ako predsjedavajući komisije ne prisustvuje sjednici komisije, dužnost predsjedavajućeg obavlja prvi zamjenik predsjedavajućeg. Ako prvi zamjenik predsjedavajućeg ne prisustvuje sjednici komisije, dužnost predsjedavajućeg obavlja drugi zamjenik predsjedavajućeg.

(2) Ako mjesto predsjedavajućeg komisije ili jednog od njegovih zamjenika ostane upražnjeno, komisija određuje jednog od svojih članova da privremeno popuni upražnjeno mjesto i o tome obavještava Dom.

Član 35.

(Sazivanje sjednica komisije)

(1) Sjednicu komisije saziva predsjedavajući komisije na vlastitu inicijativu i na prijedlog Kolegija Doma i Kolegija u proširenom sastavu, zamjenika predsjedavajućeg te komisije ili najmanje jedne trećine članova komisije kao i u slučaju iz člana 34. stav (1) ovog poslovnika.

(2) Predsjedavajući saziva sjednicu komisije pet dana prije održavanja sjednice, osim ako ne postoje opravdani razlozi da se ona sazove u kraćem roku. Poslaniku se na vrijeme dostavlja materijal koji je u vezi s dnevnim redom sjednice.

(3) Ako predsjedavajući komisije ne sazove sjednicu kada se to od njega zatraži, sjednicu saziva jedan od zamjenika predsjedavajućeg komisije.

(4) Sjednici komisije mogu prisustvovati predstavnici klubova poslanika koji nisu zastupljeni u komisiji, kao i stručnjaci za pojedine oblasti, bez prava odlučivanja, osim sjednice Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH i Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH.

(5) Izuzetno od stava (1) ovog člana, sjednice Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH sazivaju se na inicijativu predsjedavajućeg i na prijedlog najmanje jednog člana Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH.

Član 36.

(Donošenje odluka u komisijama)

Komisija odlučuje prostom većinom, uz uslov da je prisutna najmanje većina članova, osim konačnih odluka o kojima se ne izjašnjava Dom, kada komisija odlučuje prema proceduri utvrđenoj čl. 85. i 86. ovog poslovnika, s tim što predsjedavajući, prvi i drugi zamjenik predsjedavajućeg komisije nastoje postići saglasnost.

Član 37.

(Saradnja s drugim komisijama)

Komisija saraduje s drugim komisijama Doma i odgovarajućim komisijama Doma naroda i zajedničkim komisijama oba doma Parlamentarne skupštine BiH o pitanjima od zajedničkog interesa.

Član 38.

(Saradnja s drugim institucijama)

U obavljanju dužnosti iz svoje nadležnosti, komisija može saradivati s odgovarajućim tijelima Predsjedništva BiH, Vijeća ministara BiH, entitetskih parlamenata, te drugim tijelima i institucijama na svim nivoima vlasti, kao i građanima i njihovim udruženjima.

Član 39.

(Ovlaštenja komisije)

Komisija može:

- a) provesti javna ili zatvorena saslušanja samostalno ili s drugim nadležnim komisijama;
- b) pozivati i saslušati svjedoke iz bilo koje institucije u Bosni i Hercegovini i može od njih zahtijevati da odgovore na sva ispitivanja i iznesu sve činjenice i informacije, kao i one koje predstavljaju tajni podatak;
- c) pokrenuti pitanje odgovornosti za neodazivanje pozivu komisije, davanje lažnih ili netačnih izjava komisiji pod zakletvom;
- d) zahtijevati izvještaj od bilo kojeg izabranog i imenovanog zvaničnika, službenika ili institucije;
- e) zahtijevati pomoć revizora;
- f) zatražiti pomoć nezavisnih stručnjaka van institucija u Bosni i Hercegovini.

Član 40.

(Javno saslušanje)

- (1) Javno saslušanje provodi se kada se ocijeni da je to potrebno radi pribavljanja informacija ili stručnih mišljenja, sagledavanja stanja u pojedinim oblastima iz nadležnosti komisije i pronalaženja rješenja za određena pitanja.
- (2) Odluku o provođenju saslušanja donosi Dom ili komisija.
- (3) Kada odluku o provođenju saslušanja donosi Dom, Kolegij Doma obavještava komisiju koja je određena za provođenje saslušanja. Odluka Doma sadrži:
  - a) predmet saslušanja,
  - b) imena lica koja je potrebno pozvati,
  - c) rok za provođenje saslušanja.
- (4) Kada odluku o provođenju saslušanja donosi komisija, predsjedavajući komisije upoznaje Kolegij Doma, a kada odluku o provođenju saslušanja donosi zajednička komisija oba doma Parlamentarne skupštine BiH, predsjedavajući upoznaje kolegije oba doma. Odluka komisije o provođenju saslušanja sadrži elemente iz stava (3) ovog člana.
- (5) Komisija koja je određena za provođenje saslušanja ili koja je odlučila da provede saslušanje, utvrđuje termin saslušanja i u pisanoj formi poziva lica iz člana 39. tačka b) ovog poslovnika.
- (6) Saslušanje se, u pravilu, snima fonografski, odnosno o njemu se vodi zapisnik, a tehničke i druge ispravke mogu se praviti samo u dogovoru i uz saglasnost lica koja su predmet saslušanja.
- (7) Komisija će odlučiti da se dio saslušanja zatvori za javnost ako procijeni da su pitanja o kojima se provodi saslušanje osjetljiva za nacionalnu ili ličnu sigurnost.

(8) Javno saslušanje nije dozvoljeno ako se radi o pitanjima o kojima se vodi sudski postupak.

(9) Komisija sačinjava i Domu dostavlja izvještaj o saslušanju, koji sadrži suštinu izlaganja, a zajednička komisija oba doma Parlamentarne skupštine BiH izvještaj podnosi domovima. Komisija može predložiti Domu na usvajanje i odgovarajuće zaključke.

Član 41.

(Potkomisija ili radna grupa)

Radi proučavanja određenih pitanja iz svoje nadležnosti, pripreme izvještaja ili zakona, komisija može osnovati potkomisiju ili radnu grupu i utvrditi njihovu nadležnost.

Član 42.

(Procedure)

U slučajevima koji nisu posebno regulirani ovim poslovníkom, procedure u komisijama prate osnovne odredbe o zakonodavnim aktivnostima.

Odjeljak D. Stalne komisije Doma

Član 43.

(Stalne komisije)

Dom ima sljedeće stalne komisije:

- a) Ustavnopravnu komisiju;
- b) Komisiju za vanjske poslove;
- c) Komisiju za vanjsku trgovinu i carine;
- d) Komisiju za finansije i budžet;
- e) Komisiju za saobraćaj i komunikacije;
- f) Komisiju za ostvarivanje ravnopravnosti spolova;
- g) Komisiju za pripremu izbora Vijeća ministara BiH.

Član 44.

(Ustavnopravna komisija)

(1) Ustavnopravna komisija:

- a) prati provođenje Ustava BiH;
- b) razmatra pitanja značajna za ustavni poredak BiH i daje inicijativu za amandmane na Ustav BiH;
- c) ispituje i dostavlja Domu mišljenja o prijedlozima amandmana na Ustav BiH;
- d) provodi javnu raspravu o prijedlozima amandmana na Ustav BiH ili prijedlozima zakona, te obavještava Dom o rezultatima javne rasprave;
- e) razmatra prijedloge zakona koje Dom treba usvojiti, u vezi s njihovom usklađenošću s Ustavom BiH i pravnim sistemom BiH, kao i u vezi s pravnom obradom te Domu podnosi izvještaj s mišljenjem i prijedlozima, i pravno-tehničkim ispravkama očiglednih grešaka u tekstu;
- f) razmatra pitanja zakonodavne metodologije i druga pitanja značajna za usklađenost pravno-tehničke obrade akata koje Dom treba usvojiti;
- g) dostavlja mišljenja Ustavnom sudu BiH;

- h) učestvuje u pripremi programa rada iz oblasti zakonodavne aktivnosti Doma;
  - i) utvrđuje, zajedno s odgovarajućom komisijom Doma naroda, kada ih i ako za to ovlaste oba doma, prijedlog službene verzije prečišćenog teksta zakona i drugih propisa, koje usvajaju domovi Parlamentarne skupštine BiH;
  - j) razmatra prijedloge za oduzimanje imuniteta i u vezi s tim predlaže odgovarajuće odluke Domu.
- (2) Komisija razmatra pitanja koja se odnose na: pravni sistem; izborni sistem; Vijeće ministara BiH; državne praznike; grb, zastavu i državnu himnu Bosne i Hercegovine, pečat Bosne i Hercegovine; državnu administraciju; provođenje međunarodnog i domaćeg krivičnog zakonodavstva; te druga pitanja iz nadležnosti Doma koja nisu u nadležnosti drugih komisija.

Član 45.

(Komisija za vanjske poslove)

- (1) Komisija za vanjske poslove:
- a) prati vođenje vanjske politike Predsjedništva BiH i Vijeća ministara BiH;
  - b) razmatra pitanja saradnje BiH s Ujedinjenim narodima i međunarodnom zajednicom;
  - c) razmatra pitanja međuparlamentarne saradnje s odgovarajućim komisijama parlamenata drugih zemalja;
  - d) razmatra pitanja saradnje s Vijećem Evrope, Interparlamentarnom unijom, Centralnoevropskom inicijativom i Organizacijom za sigurnost i saradnju u Evropi, te drugim međunarodnim organizacijama;
  - e) razmatra pitanja rada institucija BiH, nadležnih za pitanja vanjskih poslova i međunarodnih odnosa;
  - f) razmatra aktivnosti stalnih ili privremenih delegacija Parlamentarne skupštine BiH u međuparlamentarnim institucijama;
  - g) razmatra pitanja davanja i otkazivanja saglasnosti za ratifikaciju međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija.
- (2) Komisija razmatra i druga pitanja iz oblasti međunarodnih odnosa i vanjskih poslova.

Član 46.

(Komisija za vanjsku trgovinu i carine)

- (1) Komisija za vanjsku trgovinu i carine razmatra pitanja koja se odnose na:
- a) vanjskotrgovinsku politiku;
  - b) sporazume o međunarodnoj trgovini;
  - c) carinsku politiku;
  - d) tarife, propise i zakone iz svoje oblasti;
  - e) međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine;
  - f) odnose s međunarodnim trgovinskim institucijama.
- (2) Komisija razmatra i druga pitanja iz oblasti vanjske trgovine i carina.

Član 47.

(Komisija za finansije i budžet)

- (1) Komisija za finansije i budžet razmatra pitanja koja se odnose na:

- a) Centralnu banku BiH;
  - b) bankarstvo, osim politike bankarstva;
  - c) vanjski dug;
  - d) finansiranje institucija BiH;
  - e) funkcioniranje finansijskih institucija na nivou BiH;
  - f) propise iz oblasti finansija i budžeta;
  - g) fiskalnu i kreditnu politiku;
  - h) izvršenje i nadzor nad izvršenjem budžeta Bosne i Hercegovine;
  - i) razmatranje odluka o zaduživanju, reprogramiranju dugova i drugim novčanim obavezama BiH;
  - j) izvještaje Ureda za reviziju institucija BiH;
  - k) praćenje realizacije preporuka iz revizorskog izvještaja Parlamentarne skupštine BiH i, u saradnji sa Zajedničkom komisijom za administrativne poslove, preuzima neophodne mjere za otklanjanje nedostataka utvrđenih u revizorskom izvještaju;
  - l) njene nadležnosti utvrđene Zakonom o reviziji institucija BiH;
  - m) međuparlamentarnu saradnju sa sličnim komisijama parlamenata drugih zemalja.
- (2) Komisija razmatra i druga pitanja iz oblasti finansija i budžeta.

Član 48.

(Komisija za saobraćaj i komunikacije)

- (1) Komisija za saobraćaj i komunikacije razmatra pitanja koja se odnose na:
- a) putne isprave;
  - b) uspostavljanje i funkcioniranje zajedničkih i međunarodnih komunikacija;
  - c) reguliranje međunarodnog i međuentitetskog saobraćaja;
  - d) civilno zrakoplovstvo;
  - e) informaciono-komunikacione tehnologije.
- (2) Komisija razmatra i druga pitanja iz oblasti saobraćaja i komunikacija.

Član 49.

(Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova)

- (1) Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova razmatra pitanja koja se odnose na:
- a) ostvarivanje ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini - posebno u vezi s unapređivanjem statusa žena u Bosni i Hercegovini;
  - b) podsticanje aktivnosti u institucijama BiH na provođenju Platforme za akciju Pekinške deklaracije (Četvrta svjetska konferencija o ženama 1995.) u 12 kritičkih sfera;
  - c) podsticanje i koordinaciju aktivnosti s entitetskim parlamentima i Skupštine Brčko Distrikta na unapređivanju statusa žena i provođenju Platforme za akciju Pekinške deklaracije;
  - d) razmatranje predloženih zakona i drugih propisa sa stanovišta ravnopravnosti spolova i sprečavanja diskriminacije žena;
  - e) razmatranje prijedloga dokumenata i izvještaja institucija BiH koji se odnose na ostvarivanje ravnopravnosti spolova i provođenje Platforme za akciju Pekinške deklaracije u cjelini, odnosno po pojedinim oblastima;

f) razmatranje pripreme za učešće delegacija Bosne i Hercegovine na međunarodnim skupovima kad se razmatra provođenje Pekinške deklaracije (UN, Vijeće za regionalnu saradnju - RCC i sl.)

(2) Komisija razmatra i druga pitanja u vezi sa ostvarivanjem ravnopravnosti spolova.

Član 50.

(Komisija za pripremu izbora Vijeća ministara BiH)

(1) Komisija za pripremu izbora Vijeća ministara BiH razmatra informacije koje su, u skladu sa Zakonom o Vijeću ministara BiH, dužni dostaviti kandidati imenovani na dužnost predsjedavajućeg i članova Vijeća ministara BiH te, po potrebi, postavlja pitanja imenovanim kandidatima u vezi s dostavljenim informacijama i u pogledu njihove podobnosti za obavljanje dužnosti na koje se predlažu.

(2) Na osnovu informacija dostavljenih prema stavu (1) ovog člana i, kada je potrebno, nakon obavljenih razgovora s kandidatima, Komisija odlučuje o tome da li preporučuje Domu potvrdu izbora kandidata.

(3) Preporuka Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH, u kojoj se navodi broj glasova "protiv" i obrazloženje uz takve glasove, nije obavezujuća za Dom.

Član 51.

(Procedure u Komisiji za pripremu izbora Vijeća ministara BiH)

(1) Član Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH može tražiti da se lice imenovano na dužnost predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, ministra ili zamjenika ministra pozove na sjednicu Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH i da odgovara na postavljena pitanja.

(2) Član Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH ima na raspolaganju za postavljanje pitanja iz stava (1) ovog člana ukupno pet minuta za svako imenovano lice.

(3) Svako imenovano lice ima na raspolaganju ukupno 15 minuta za odgovaranje na sva pitanja koja mu postavi član Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH u skladu sa st.

(1) i (2) ovog člana.

(4) Zahtjev za pozivanje na sjednicu radi odgovaranja na pitanja iz stava (1) ovog člana podnosi se u pisanoj formi predsjedavajućem Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH. Predsjedavajući zahtjev dostavlja licu na koje se on odnosi.

(5) Komisija za pripremu izbora Vijeća ministara BiH može ograničiti pristup javnosti sjednici na kojoj lice imenovano na dužnost predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, ministra ili zamjenika ministra treba da odgovara na postavljena pitanja.

(6) Ako se imenovano lice ne odazove pozivu da prisustvuje sjednici Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH, ova komisija može odgoditi raspravu o tom pitanju i o tome obavijestiti predlagača - Predsjedništvo BiH, odnosno predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, te od njih tražiti da osiguraju prisustvo imenovanog lica narednoj sjednici. Ako se imenovano lice po pozivu ne odazove i ne prisustvuje ni narednoj sjednici, ne može dobiti preporuku za potvrđivanje.

Odjeljak E. Zajedničke komisije oba doma Parlamentarne skupštine BiH

Član 52.

(Sastav i konstituiranje zajedničkih komisija oba doma Parlamentarne skupštine BiH)

- (1) Zajednička komisija oba doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: zajednička komisija) ima 12 članova, od kojih se šest bira iz Doma a šest iz Doma naroda, s tim da se dvije trećine članova biraju s teritorije Federacije BiH, a jedna trećina s teritorije Republike Srpske.
- (2) Prvu sjednicu zajedničke komisije sazivaju sekretari oba doma.
- (3) Zajednička komisija među svojim članovima bira predsjedavajućeg, te prvog i drugog zamjenika predsjedavajućeg, koji se biraju iz tri konstitutivna naroda. Predsjedavajući i prvi zamjenik predsjedavajućeg ne mogu biti članovi istog doma.
- (4) Do izbora predsjedavajućeg zajedničke komisije, sjednicom predsjedava najstariji izabrani član zajedničke komisije.

Član 53.

(Struktura članstva i predsjedavajućih)

Domovi u zajedničkim komisijama imaju jednu polovinu, a najmanje jednu trećinu predsjedavajućih.

Član 54.

(Kvorum i odlučivanje)

- (1) Kvorum za rad zajedničke komisije čini sedam članova komisije, od čega je najmanje polovina članova komisije iz svakog doma.
- (2) Zajednička komisija odlučuje prostom većinom glasova onih koji su prisutni i koji glasaju, uz uslov da ta većina uključuje najmanje jednu trećinu članova svakog doma koji su prisutni i koji glasaju i jednog predstavnika iz svakog konstitutivnog naroda, čiji je najmanje jedan predstavnik prisutan i glasa. Izuzetno od ove odredbe, kada Zajednička komisija za administrativne poslove donosi konačne odluke, primjenjuje odredbe iz čl. 85. i 86. ovog poslovnika.

Član 55.

(Mišljenja, prijedlozi i izvještaji zajedničkih komisija)

- (1) Zajedničke komisije domovima daju mišljenja, podnose prijedloge i izvještaje i obavljaju i druge poslove kako je propisano poslovnice oba doma. Zajedničke komisije odlučuju i o pitanjima koja im domovi prenesu u nadležnost, s tim što se na zajedničke komisije ne može prenijeti nadležnost za usvajanje zakona.
- (2) Domovi svojim zaključkom mogu, na prijedlog poslanika, delegata i klubova poslanika i klubova naroda, osnovati privremene zajedničke komisije, radi praćenja, razmatranja i istraživanja specifičnih pitanja, kao i za pripremu i prezentiranje prijedloga za usvajanje zakona ili drugih akata iz nadležnosti oba doma.

Član 56.

(Izvještaj o radu)

Zajednička komisija podnosi izvještaj o radu po potrebi, a najmanje jednom godišnje.

Član 57.

(Primjena odredbi poslovnika domova na zajedničke komisije)

- (1) Zajednička komisija primjenjuje u svom radu ostale opće odredbe poslovnika domova o radu komisija.
- (2) Zajednička komisija može donijeti svoj poslovnik, koji mora biti u skladu s poslovnica domova Parlamentarne skupštine BiH.

Odjeljak F. Stalne zajedničke komisije

Član 58.

(Stalne zajedničke komisije)

Domovi imaju sljedeće stalne zajedničke komisije:

- a) Zajedničku komisiju za odbranu i sigurnost BiH;
- b) Zajedničku komisiju za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH;
- c) Zajedničku komisiju za ekonomske reforme i razvoj;
- d) Zajedničku komisiju za evropske integracije,
- e) Zajedničku komisiju za administrativne poslove;
- f) Zajedničku komisiju za ljudska prava.

Član 59.

(Zajednička komisija za odbranu i sigurnost BiH)

- (1) Zajednička komisija za odbranu i sigurnost BiH:
  - a) razmatra i prati provođenje sigurnosne i odbrambene politike Bosne i Hercegovine;
  - b) provodi parlamentarni nadzor s ciljem unapređenja efikasnosti, transparentnosti i funkcionalnosti. Provođenje parlamentarnog nadzora zasnovano je na principima ustavnosti, zakonitosti, demokratičnosti te poštivanju ljudskih prava i sloboda.

Parlamentarni nadzor provodi nad sljedećim institucijama:

- 1) institucijama odbrane: Ministarstvom odbrane BiH i Oružanim snagama BiH;
  - 2) institucijama sigurnosti: Ministarstvom sigurnosti BiH, Graničnom policijom BiH, Državnom agencijom za istrage i zaštitu – SIPA, Službom za poslove sa strancima, Direkcijom za koordinaciju policijskih tijela BiH, Agencijom za foreznička ispitivanja i vještačenja, Agencijom za školovanje i stručno usavršavanje kadrova i Agencijom za policijsku podršku;
  - 3) drugim institucijama i tijelima BiH u okviru njihovih nadležnosti koje se tiču pitanja odbrane i sigurnosti: Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, u dijelu koji se odnosi na uvoz, izvoz i tranzit oružja, vojne opreme i proizvoda dvojne namjene, kao i Ministarstvom civilnih poslova BiH, u dijelu koji se odnosi na deminiranje;
  - 4) tijelima Parlamentarne skupštine BiH u okvirima u kojim je njihov rad predmet parlamentarnog nadzora: Nezavisnim odborom Parlamentarne skupštine BiH, Odborom za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima BiH i Uredom parlamentarnog vojnog povjerenika BiH;
  - 5) Zajednička komisija provodi parlamentarni nadzor i nad drugim institucijama BiH ako Parlamentarna skupština BiH o tome donese posebnu odluku;
- c) razmatra zakone i amandmane iz oblasti koje su u nadležnosti Zajedničke komisije;

- d) prati zakonitost i usklađenost rada nadziranih institucija s odbrambenom i sigurnosnom politikom BiH;
  - e) razmatra izvještaje, kratkoročne i dugoročne planove u vezi sa strukturom Oružanih snaga BiH, kadrovskom politikom i regrutiranjem, plaćama i naknadama, obrazovanjem i obukom pripadnika Oružanih snaga BiH, profesionalnim ponašanjem i etičkim standardima za civilno i vojno osoblje;
  - f) nadzire procedure opremanja vojske, nabavki sredstava i uvoz i izvoz oružja i vojne opreme, materijalnu pomoć i ugovore sa stranim firmama koje pružaju usluge odbrambenim institucijama na komercijalnoj osnovi, borbenu gotovost, vojne vježbe, proces vojnog deminiranja i operacije uključujući izvršenje međunarodnih obaveza i međunarodne operacije podrške miru;
  - g) prati i razmatra stanje ljudskih prava i sloboda u sektoru odbrane i sigurnosti;
  - h) prati poštivanje političke, ideološke i interesne neutralnosti u radu nadziranih institucija;
  - i) prati i razmatra primjenu sredstava i metoda u obavljanju posebnih istražnih radnji u nadziranim institucijama;
  - j) razmatra izvještaje o izvršenju budžeta, kao i izvještaje o reviziji nadziranih institucija;
  - k) razmatra i usvaja izvještaje o radu nadziranih institucija;
  - l) pokreće inicijative i podnosi prijedloge zakona iz oblasti nadležnosti nadziranih institucija;
  - m) razmatra prigovore zaposlenih u nadziranim institucijama, osim pitanja iz radno-pravnog odnosa;
  - n) razmatra prijedloge i peticije koje su upućene Parlamentarnoj skupštini BiH ili Zajedničkoj komisiji u vezi s radom nadziranih institucija, predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH mjere za rješavanje pitanja sadržanih u prijedlozima i peticijama i o tome obavještava podnosiocce;
  - o) utvrđuje činjenice i uzima izjave od izabranih ili imenovanih zvaničnika, savjetnika, državnih službenika, zaposlenika, policijskih službenika, vojnih ili civilnih lica na službi u Oružanim snagama BiH u slučajevima uočenih nezakonitosti ili nepravilnosti u radu nadziranih institucija;
  - p) razmatra pitanja saradnje Bosne i Hercegovine s tijelima Evropske unije, Ujedinjenih naroda, NATO-om, OSCE-om, Vijećem za regionalnu saradnju (RCC) i drugim međunarodnim organizacijama u oblasti odbrane i sigurnosti;
  - r) razmatra aktivnosti stalnih i privremenih delegacija BiH u međunarodnim i međuparlamentarnim institucijama u oblasti odbrane i sigurnosti;
  - s) ostvaruje saradnju s nadležnim parlamentarnim komisijama bh. entiteta, drugih država, kao i s međunarodnim organizacijama i drugim tijelima iz oblasti odbrane i sigurnosti;
  - t) Zajednička komisija može nadzirati svaku aktivnost Oružanih snaga BiH, uključujući i vojne vježbe, pomaganje civilnim organima vlasti u kriznim situacijama, aktivnosti vojnog deminiranja i prisustvovati ovim aktivnostima. Zajednička komisija može najaviti ministru odbrane BiH i načelniku Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH prisustvo nadziranim aktivnostima.
- (2) O aktivnostima iz stava (1) ovog člana Zajednička komisija podnosi izvještaje Parlamentarnoj skupštini BiH i o svojim zaključcima i prijedlozima izvještava Parlamentarnu skupštinu BiH u skladu s odredbama Poslovnika.

(3) Zajednička komisija razmatra i druga pitanja iz oblasti odbrane i sigurnosti BiH.

Član 60.

(Zajednička komisija za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH)

(1) Zajednička komisija za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH:

- a) nadzire zakonitost rada Obavještajno-sigurnosne agencije BiH (u daljnjem tekstu: Agencija);
- b) raspravlja i daje mišljenja o imenovanju generalnog direktora i zamjenika generalnog direktora Agencije;
- c) razmatra izvještaje predsjedavajućeg o pitanjima iz njegove nadležnosti, uključujući mjere preduzete radi rješavanja problema u Agenciji utvrđenih prilikom provođenja inspeksijske kontrole, revizije ili istrage;
- d) razmatra izvještaje generalnog direktora o radu i troškovima Agencije, te posebno analizira način trošenja budžetskih sredstava;
- e) daje mišljenja o detaljnom prijedlogu budžeta Agencije;
- f) razmatra izvještaje glavnog inspektora;
- g) zahtijeva od zaposlenih u Agenciji da, uz pomoć predsjedavajućeg, osiguraju stručne savjete kada je to potrebno radi provođenja nadzora;
- h) provodi istrage o radu Agencije.

(2) Komisija razmatra i druga pitanja iz oblasti rada Agencije u skladu sa Zakonom o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, kao i drugim posebnim zakonima iz kojih proističe odgovarajuća nadležnost.

Član 61.

(Zajednička komisija za ekonomske reforme i razvoj)

(1) Zajednička komisija za ekonomske reforme i razvoj razmatra pitanja koja se odnose na:

- a) ekonomske reforme koje su u nadležnosti institucija BiH;
- b) prijedloge reformi ili inicijative za izmjene zakona koje Komisiji dostavljaju predstavnici građanskog društva, odnosno udruženja privrednika, unije poslodavaca, sindikata, agencija za regionalni razvoj, udruženja građana ili drugih nevladinih interesnih grupa;
- c) monetarnu politiku;
- d) politiku vanjskog zaduživanja;
- e) odnose s međunarodnim finansijskim institucijama;
- f) politiku i program obnove i razvoja Bosne i Hercegovine;
- g) definiranje mjera ekonomske politike;
- h) fiskalnu i kreditnu politiku Bosne i Hercegovine;
- i) politiku bankarstva;
- j) statistiku, mjere i standarde.

(2) Komisija razmatra i druga pitanja iz oblasti ekonomskih reformi, obnove i razvoja Bosne i Hercegovine.

Član 62.

(Zajednička komisija za evropske integracije)

(1) Zajednička komisija za evropske integracije razmatra pitanja koja se odnose na:

- a) raspravu o općim pitanjima koja su u vezi s evropskim integracijama;
  - b) praćenje izvršavanja prava i obaveza Bosne i Hercegovine proizašlih iz međunarodnih ugovora koji se odnose na Vijeće Evrope;
  - c) koordiniranje rada komisija Parlamentarne skupštine BiH u vezi s evropskim integracijama i dostavljanje mišljenja, preporuka i upozorenja tim komisijama;
  - d) analiziranje posljedica integracijske strategije za Bosnu i Hercegovinu i pripremu sveobuhvatnih izvještaja;
  - e) razmatranje planova, programa, izvještaja i informacija o Procesu stabilizacije i pridruživanja EU;
  - f) praćenje realizacije strategije pridruživanja, pokretanje inicijative za ubrzavanje realizacije strategije pridruživanja u okviru nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH;
  - g) nadziranje usklađivanja zakona Bosne i Hercegovine s pravnom tečevinom EU (*acquis*) kada Komisija stekne uslove za to;
  - h) saradnju sa institucijama u Bosni i Hercegovini (posebno s Direkcijom za evropske integracije), institucijama EU i drugih zemalja u vezi s pitanjima integracije;
  - i) organiziranje prezentacije istraživanja javnog mišljenja o pitanjima integracije;
  - j) prikupljanje, pohranjivanje i sistematsko prezentiranje članovima Komisije informacija u vezi s EU;
  - k) nadziranje korištenja dodijeljenih sredstava EU;
  - l) obavljanje drugih poslova u vezi s evropskim pitanjima koja ne spadaju u nadležnost ostalih radnih tijela;
  - m) održavanje javnog saslušanja u vezi s pitanjima evropskih integracija radi prikupljanja mišljenja predstavnika civilnog društva, nevladinih organizacija, intelektualaca, kao i vladinih i nevladinih eksperata u određenim oblastima.
- (2) Komisija razmatra i druga pitanja u vezi s evropskim integracijama.

Član 63.

(Zajednička komisija za administrativne poslove)

- (1) Zajednička komisija za administrativne poslove:
- a) donosi opće i pojedinačne akte kojima se uređuju statusna pitanja i materijalni položaj poslanika i delegata u skladu sa zakonom;
  - b) razmatra i predlaže projekciju budžeta u dijelu sredstava predviđenih za rad Parlamentarne skupštine BiH;
  - c) razmatra izvršenje budžeta u dijelu sredstava predviđenih za rad Parlamentarne skupštine BiH, te donosi akte za njihovu realizaciju;
  - d) donosi odluku o raspodjeli sredstava za finansiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i nezavisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini BiH, odnosno klubova poslanika i naroda u Parlamentarnoj skupštini BiH;
  - e) na osnovu mišljenja kolegija oba doma, daje saglasnost na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu Parlamentarne skupštine BiH i Pravilnik o radu Kolegija Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH;
  - f) daje saglasnost na akte koje, u skladu s Odlukom o organizaciji Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, donosi Kolegij Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH za šta je ovlašten zakonom;

- g) donosi akte u vezi s evidentiranjem imovine i druge potrebne akte značajne za upravljanje imovinom Parlamentarne skupštine BiH;
  - h) prati realizaciju preporuka iz revizorskog izvještaja Parlamentarne skupštine BiH, i u saradnji s komisijama za finansije i budžet domova Parlamentarne skupštine BiH, preduzima neophodne mjere za otklanjanje nedostataka utvrđenih u revizorskom izvještaju;
  - i) odlučuje, na osnovu prijedloga Kolegija Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, o rasporedu radnih prostorija u Parlamentarnoj skupštini BiH;
  - j) u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima, utvrđuje naknade i druga materijalna prava članova posebnih i nezavisnih tijela Parlamentarne skupštine BiH;
  - k) imenuje tri člana među članovima komisija iz Doma u Komisiju za izbor i imenovanje članova Centralne izborne komisije BiH;
  - l) preduzima pravne radnje u skladu s odredbama Kodeksa.
- (2) Komisija obavlja i druge poslove iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH kada to zatraži Parlamentarna skupština BiH.

Član 64.

(Zajednička komisija za ljudska prava)

- (1) Zajednička komisija za ljudska prava razmatra pitanja koja se odnose na:
- a) ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda zagwarantiranih Ustavom BiH i zakonodavstvom BiH, od državnih organa, javnih institucija i organizacija koje imaju javna ovlaštenja, u slučajevima koje iznese Institucija ombudsmena BiH, građani i entiteti, te o tome obavještava domove;
  - b) državljanstvo;
  - c) emigraciju, imigraciju, izbjeglice i azil;
  - d) provođenje aneksa 6. i 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH;
  - e) kretanje i boravak stranaca;
  - f) ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, te mjere za njihovu efikasniju zaštitu. Komisija neće razmatrati pitanja koja su u toku rješavanja na sudovima i druge sporove, osim ako se radi o neprihvatljivom kašnjenju u postupku ili evidentnoj zloupotrebi vlasti i samovolji na koju ukaže Institucija ombudsmena BiH;
  - g) zaštitu ličnih podataka i saradnju s Agencijom za zaštitu ličnih podataka u BiH;
  - h) prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini;
  - i) prijedloge koje dostavljaju građani, uz obavještavanje podnosioca o ishodu;
  - j) peticije u vezi s povredama ljudskih prava i osnovnih sloboda, usvajajući odgovarajuće mjere i obavještavajući podnosioca i domove o usvojenim odlukama;
  - k) saradnju s Komisijom za ljudska prava (predviđenom Aneksom 6. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH) i Komisijom za raseljena lica i izbjeglice (predviđenom Aneksom 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH), kao i komisijama za ljudska prava u Parlamentu Federacije BiH i Narodnoj skupštini Republike Srpske;
  - l) ostvarivanje prava djeteta, posebno poboljšanjem statusa djeteta u Bosni i Hercegovini;
  - m) podsticanje aktivnosti u institucijama BiH na provođenju Konvencije o pravima djeteta, kao i podsticanje i ostvarivanje saradnje s komisijama entitetskih parlamenata na poboljšanju statusa djeteta i provođenje Konvencije o pravima djeteta;

- n) razmatranje predloženih zakona i drugih propisa u pogledu prava djeteta i sprečavanje diskriminacije djeteta;
  - o) razmatranje pitanja u vezi sa ostvarivanjem prava mladih, posebno poboljšanja prava mladih u Bosni i Hercegovini;
  - p) podsticanje aktivnosti u institucijama BiH na usvajanju i provođenju najznačajnijih međunarodnih dokumenata o pitanju mladih;
  - r) razmatranje prijedloga dokumenata i izvještaja institucija BiH koji se odnose na prava djeteta i na pitanja mladih, te razmatranje priprema za učešće delegacija Bosne i Hercegovine na međunarodnim skupovima kada se razmatraju pitanja prava djeteta i pitanja mladih;
  - s) analiziranje izvještaja o provođenju Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH;
  - t) upozoravanje izabраниh zvaničnika Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH na odredbe Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH radi njegove dosljedne primjene;
  - u) razmatranje sa Komisijom za odlučivanje o sukobu interesa mogućih slučajeva kršenja Zakona o sukobu interesa izabраниh zvaničnika Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH;
  - v) pripremanje i utvrđivanje prijedloga kodeksa ponašanja za poslanike i delegate u Parlamentarnoj skupštini BiH.
- (2) Komisija razmatra i druga pitanja iz oblasti ljudskih prava, ostvarivanja prava djeteta, mladih, imigracije, izbjeglica, azila i etike.

POGLAVLJE IV. Sjednice Doma i zajedničke sjednice oba doma Parlamentarne skupštine BiH

Odjeljak A. Orijentacioni radni plan Doma

Član 65.

(Orijentacioni radni plan Doma)

- (1) Kolegij Doma u proširenom sastavu utvrđuje godišnji orijentacioni radni plan Doma. Taj plan uključuje pitanja i rokove za njihovu raspravu na sjednicama Doma.
- (2) Radi izrade radnog plana, Kolegij Doma u proširenom sastavu zatražit će od Predsjedništva BiH, Vijeća ministara BiH, komisija i klubova poslanika da iznesu prijedloge i mišljenja u roku koji odredi Kolegij Doma u proširenom sastavu.
- (3) Imajući u vidu sve ove prijedloge i bilo koje drugo pitanje koje je već u postupku, sekretar Doma dostavlja Kolegiju Doma u proširenom sastavu prijedlog radnog plana na razmatranje. Kad Kolegij Doma u proširenom sastavu usvoji radni plan, dostavlja ga poslanicima i drugim tijelima i organima navedenim u stavu (2) ovog člana.

Član 66.

(Mjesečni kalendar aktivnosti)

- (1) Kolegij Doma utvrđuje mjesečni kalendar aktivnosti Doma do kraja mjeseca za naredni mjesec.
- (2) Mjesečni kalendar aktivnosti uključuje datume predviđene za održavanje sjednice Doma, zajedničke sjednice oba doma, sjednice međunarodnih organizacija kojima prisustvuju poslanici iz Doma, sjednice komisija Doma i zajedničkih komisija, klubova, Kolegija Doma i Zajedničkog kolegija, te druge aktivnosti.
- (3) U pravilu, Dom zasjeda dva puta mjesečno.

(4) Mjesečni kalendar aktivnosti dostavlja se poslanicima, komisijama Doma, Domu naroda, Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH, te se objavljuje na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.

(5) Mjesečni kalendar aktivnosti može se prilagođavati potrebama Doma.

Odjeljak B. Sazivanje sjednice Doma, predlaganje i utvrđivanje dnevnog reda

Član 67.

(Sazivanje sjednice Doma)

(1) Predsjedavajući Doma, u dogovoru sa zamjenicima predsjedavajućeg Doma ili na ličnu inicijativu, saziva sjednicu Doma i predlaže dnevni red poslanicima prema radnom planu.

(2) Poziv za sjednicu Doma dostavlja se poslaniku najmanje deset dana prije dana održavanja planirane sjednice, osim ako ovim poslovníkom nije drugačije propisano. Dnevni red, materijal pripremljen za sjednicu i, ako je to slučaj, zapisnik prethodne sjednice dostavljaju se poslaniku s pozivom za sjednicu.

(3) U izuzetnim slučajevima, dnevni red, izmjena ili dopuna dnevnog reda mogu biti predloženi za vrijeme održavanja sjednice Doma, a materijal podijeljen na samoj sjednici.

Član 68.

(Sazivanje hitne sjednice)

Izuzetno od odredbi člana 67. ovog poslovníka, iz opravdanih razloga i na zahtjev najmanje pet poslanika ili na zahtjev većine članova Kolegija Doma, predsjedavajući Doma sazvat će sjednicu Doma u roku od tri dana od dana prijema pomenutog zahtjeva. U tom slučaju, dnevni red sjednice može biti predložen na početku njenog održavanja, a materijali podijeljeni na samoj sjednici.

Član 69.

(Sazivanje sjednice Doma u slučaju spriječenosti predsjedavajućeg Doma)

(1) Zamjenik predsjedavajućeg Doma saziva sjednicu ako je predsjedavajući Doma spriječen da je sazove.

(2) Ako predsjedavajući Doma ne sazove sjednicu u roku iz člana 68. ovog poslovníka, zamjenik predsjedavajućeg saziva sjednicu Doma najkasnije u roku od tri dana.

Član 70.

(Utvrđivanje dnevnog reda)

(1) Kolegij Doma u proširenom sastavu uvrštava u dnevni red prijedloge zakona s mišljenjem iz člana 111. stav (1), odnosno izvještajem iz člana 123. ovog poslovníka, te svaku drugu tačku koja je obavezna, u skladu s ovim poslovníkom.

(2) Obavezna tačka je ona koja je prošla proceduru u skladu s Poslovníkom.

(3) Kolegij Doma u proširenom sastavu uvrštava u dnevni red i druga pitanja koja su ovlaštenu predlagači dostavili Domu iz njegove nadležnosti.

(4) Kolegij Doma u proširenom sastavu ne uvrštava u dnevni red druga pitanja iz stava (3) ovog člana, za koja nadležna komisija nije dostavila mišljenje.

Član 71.

(Dopune i izmjene dnevnog reda)

(1) Na početku sjednice Doma poslanik kao i svaki ovlaštenu predlagač ima pravo tražiti izostavljanje neobavezne tačke i predlaganje nove s odgovarajućim materijalom u pisanoj formi. Izostavljanje obaveznih tačaka iz člana 70. stav (2) ovog poslovnika nije dozvoljeno.

(2) Poslanik ne može izlagati duže od tri minute ni elaborirati suštinu pitanja koje je predloženo kao tačka dnevnog reda, ako Kolegij Doma, na zahtjev poslanika, ne odluči drugačije.

Član 72.

(Usvajanje dnevnog reda)

Ako nisu predložene izmjene dnevnog reda, smatra se da ga je Dom usvojio. U slučaju da su predložene izmjene dnevnog reda i nakon što poslanici iznesu svoje stavove u vezi s tim prijedlogom, Dom glasa o svakoj predloženoj izmjeni. Glasa se redoslijedom kojim su poslanici predlagali izmjene.

Odjeljak C. Definicija kvoruma, predsjedavanje i učešće u radu

Član 73.

(Kvorum)

(1) Većina svih članova izabranih u Dom čini kvorum.

(2) Na početku sjednice, za vrijeme njenog trajanja i prije glasanja predsjedavajući Doma utvrđuje ima li kvoruma i o tome obavještava Dom.

(3) Ako se utvrdi da nema kvoruma, predsjedavajući Doma određuje pauzu u trajanju do 60 minuta, tokom koje pokušava osigurati kvorum.

Član 74.

(Prisustvo sjednicama članova Predsjedništva BiH, Vijeća ministara BiH, predlagača i gostiju)

(1) Predlagač, odnosno predstavnik predlagača dužan je prisustvovati sjednici Doma.

(2) Članovi Predsjedništva BiH mogu, a članovi Vijeća ministara BiH imaju obavezu prisustvovati sjednicama Doma.

(3) U slučaju odsustva predlagača akta, o njemu se ne raspravlja osim ako Dom ne odluči drugačije.

(4) Gosti koje pozove predsjedavajući Doma mogu prisustvovati sjednici, u skladu s ovim poslovníkom.

Član 75.

(Učešće u raspravi)

(1) Poslanik ili drugi učesnik u raspravi na sjednici Doma može govoriti kad zatraži i dobije riječ od predsjedavajućeg Doma, ali ne duže od 10 minuta.

(2) Predlagač zakona ima pravo i obavezu da prije početka rasprave obrazloži prijedlog zakona u trajanju do 15 minuta.

(3) Prijave za učešće u raspravi mogu se podnijeti do njenog završetka.

(4) Predsjedavajući Doma daje riječ poslanicima redoslijedom prijavljivanja.

Član 76.

(Povreda Poslovnika i ispravka krivog navoda)

(1) Predsjedavajući Doma daje riječ poslaniku koji želi govoriti o povredi Poslovnika ili o nepridržavanju utvrđenog dnevnog reda, odmah nakon što je zatraži. Izlaganje po prigovoru ne može trajati duže od tri minute. Poslanik je obavezan navesti odredbu Poslovnika koja je povrijeđena, nakon čega će predsjedavajući Doma odlučiti o opravdanosti prigovora u vezi s povredom Poslovnika.

(2) Poslanik može zatražiti riječ kako bi ispravio, po njegovom mišljenju, krivi navod koji može biti razlog nesporazuma ili koji traži objašnjenje. Predsjedavajući Doma daje mu riječ nakon što poslanik čija je izjava uzrokovala potrebu za objašnjenjem završi svoje izlaganje. Ispravka krivog navoda, odnosno objašnjenje može trajati do dvije minute, i ne može se koristiti više od dva puta u okviru jedne tačne dnevnog reda.

Član 77.

(Poštivanje dnevnog reda)

Poslanik ili drugi učesnik u raspravi može govoriti samo o pitanju koje se razmatra u skladu s utvrđenim dnevnim redom. Ako odstupa od dnevnog reda, predsjedavajući Doma ga upozorava. Ako se i nakon ovog upozorenja ne bude pridržavao dnevnog reda, predsjedavajući Doma uskraćuje mu pravo da govori.

Član 78.

(Učešće predsjedavajućeg Doma u raspravi)

Ako želi učestvovati u raspravi, predsjedavajući Doma napušta mjesto predsjedavajućeg Doma i izlazi za govornicu. Za to vrijeme sjednicom Doma predsjedava prvi zamjenik predsjedavajućeg Doma.

Odjeljak D. Održavanje reda

Član 79.

(Mjere u slučaju nepoštivanja reda ili Poslovnika)

(1) Predsjedavajući Doma održava red za vrijeme sjednice Doma. Svi prisutni obavezni su se pridržavati njegovih uputstava.

(2) Predsjedavajući Doma može upozoriti poslanika koji svojim ponašanjem ili govorom za vrijeme sjednice Doma ne poštuje red ili odredbe ovog poslovnika.

(3) Poslaniku koji je tokom iste sjednice dva puta upozoren zbog nepoštivanja reda i odredbi ovog poslovnika uskraćuje se pravo govora do kraja sjednice ako on i dalje ne poštuje red i primjenu ovog poslovnika.

(4) Predsjedavajući Doma može izreći mjeru udaljavanja bilo kojem prisutnom ako ne poštuje red.

(5) Pod nepoštivanjem reda podrazumijeva se:

- a) vrijeđanje poslanika i ostalih prisutnih;
- b) učestalo upadanje u riječ;
- c) nepoštivanje opomene predsjedavajućeg Doma.

Član 80.

(Prekid sjednice)

Ako predsjedavajući Doma ocijeni da nije u stanju održavati red za vrijeme sjednice Doma, odlučuje o njenom prekidu kao i o nastavku rada kad se za to steknu uslovi, s tim da prekid sjednice Doma ne može trajati duže od jednog sata.

Odjeljak E. Tok sjednice

Član 81.

(Zapisnik)

- (1) Na sjednici Doma predlaže se usvajanje zapisnika prethodne sjednice.
- (2) Poslanik ima pravo dati primjedbe na zapisnik, o kojima ne može govoriti duže od tri minute.
- (3) Odluke o opravdanosti primjedbi na zapisnik usvajaju se na sjednici bez rasprave. Ako se primjedbe usvoje, u zapisnik se unose odgovarajuće izmjene.
- (4) Usvojeni zapisnik potpisuju predsjedavajući Doma i sekretar Doma.

Član 82.

(Rasprava o tačkama dnevnog reda)

- (1) O sadržaju i suštini akta iz svake tačke dnevnog reda raspravlja se prije donošenja odluke o njemu, osim ako je Poslovníkom propisano donošenje odluke o određenim aktima i pitanjima bez rasprave.
- (2) Kad iz rasprave o tački dnevnog reda proistekne više prijedloga zaključaka, predsjedavajući Doma na glasanje daje prijedloge zaključaka redosljedom predlaganja. Nakon što se prvo izjasni o prijedlozima poslanika, Dom glasa u cjelini o prijedlogu materijala koji razmatra.
- (3) Rasprava o Ustavu BiH i amandmanima na Ustav BiH, o predloženim zakonima i Poslovníku Doma sastoji se iz dva dijela: opće rasprave i rasprave o pojedinostima.
- (4) Rasprava o svim drugim aktima obavlja se u komisijama u jednom čitanju, a amandmanski se može djelovati do okončanja rasprave na sjednici Doma.

Član 83.

(Pauza)

- (1) Klub poslanika ima pravo uz obrazloženje zatražiti pauzu do 30 minuta za svaku tačku. Predsjedavajući Doma dužan je odmah dati pauzu ako nije počelo glasanje.
- (2) Nakon pauze, predsjedavajući Doma daje riječ predstavniku kluba da obrazloži zahtjev za pauzu.
- (3) Ako klub poslanika zatraži pauzu dužu od 30 minuta, predsjedavajući Doma ovaj prijedlog stavlja na glasanje.
- (4) Ako predsjedavajući Doma iz bilo kojih razloga ocijeni da je svrsishodno dati pauzu, on će, u bilo kojem trenutku, dati pauzu koja ne može biti duža od jednog sata.

Odjeljak F. Donošenje odluka

Član 84.

(Glasovi poslanika)

Glas poslanika je ličan i ne može se prenositi.

Član 85.

(Donošenje odluka)

- (1) Sve odluke u Domu donose se većinom glasova onih koji su prisutni i koji glasaju.
- (2) Poslanici će maksimalno nastojati da ta većina uključuje najmanje jednu trećinu glasova poslanika s teritorije svakog entiteta.
- (3) Ako većina glasova ne uključuje jednu trećinu glasova poslanika s teritorije svakog entiteta, predsjedavajući Doma i njegovi zamjenici sastat će se kao komisija i pokušati da osiguraju saglasnost u roku od tri dana nakon glasanja.
- (4) Ako to ne uspije, odluke se donose većinom glasova onih koji su prisutni i glasaju, pod uslovom da glasovi "protiv" ne smiju sadržavati dvije trećine ili više poslanika izabranih iz svakog entiteta.

Član 86.

(Postupak odlučivanja kada većina ne sadrži jednu trećinu glasova s teritorije svakog entiteta)

- (1) Ako većina glasova ne sadrži jednu trećinu glasova s teritorije svakog entiteta, Kolegij Doma će, radeći kao komisija, nastojati u roku od tri dana postići saglasnost.
- (2) Ako predsjedavajući Doma i zamjenici predsjedavajućeg Doma postignu saglasnost iz člana 85. ovog poslovnika, relevantna odluka Doma smatra se usvojenom, a Dom se o tome obavještava na odgovarajući način. Izuzetno od odredbi člana 21. ovog poslovnika, saglasnost se postiže konsenzusom predsjedavajućeg Doma i zamjenika predsjedavajućeg Doma.
- (3) Ako Kolegij Doma ne uspije postići saglasnost ili ako postigne saglasnost novim rješenjem koje nije bilo predmet glasanja u Domu, odluku donosi većina od ukupnog broja poslanika koji su prisutni i koji glasaju, uz uslov da glasovi "protiv" ne sadrže dvije trećine ili više poslanika izabranih iz svakog entiteta.
- (4) U slučaju nedostatka kvoruma, te ako nakon pauze predsjedavajući Doma utvrdi ili glasanje pokaže da i dalje nema kvoruma, razmatranje pitanja odgađa se za sljedeću sjednicu.
- (5) Ako se poslanik prilikom glasanja ne izjasni "za", "protiv" ili "suzdržan", a prisutan je u sali prilikom glasanja, smatra se da je "suzdržan".

Član 87.

(Načini glasanja)

- (1) Glasanje u Domu je javno i obavlja se:
  - a) elektronski,
  - b) podizanjem glasačkog kartona, odnosno podizanjem ruke;
  - c) prozivanjem.
- (2) Dom će na svakoj sjednici, nakon utvrđivanja dnevnog reda, prvo raspravljati o svim pitanjima koja su na dnevnom redu, a nakon rasprave o svim tačkama, provest će se glasanje o materijalima, prema redoslijedu usvojenih tačaka, u skladu s Poslovníkom.
- (3) Kolegij će obavijestiti Dom o početku glasanja iz stava (2) ovog člana.

Član 88.

(Elektronsko glasanje)

- (1) U Domu se koristi elektronski sistem glasanja, koji registrira i prikazuje ukupan broj glasova "za", broj glasova "protiv" i broj "suzdržanih" glasova. Na ekranu je prikazan glas svakog poslanika zelenom ("za"), crvenom ("protiv") i bijelom ("suzdržan") bojom, a sivom bojom prikazana su prazna mjesta poslanika koji ne prisustvuju sjednici. Elektronski sistem glasanja registrira da li ima kvoruma i da li većina, ako postoji, sadrži najmanje jednu trećinu glasova poslanika s teritorije svakog entiteta. Nakon glasanja, na ekranu se prikazuju rezultati.
- (2) Ako se glasanje provede nakon postupka traženja saglasnosti iz člana 86. ovog poslovnika, elektronski sistem glasanja registrira i prikazuje ukupan broj glasova "za", glasova "protiv" i "suzdržanih" glasova, kao i to da li glasovi protiv sadrže dvije trećine ili više glasova poslanika izabranih iz svakog entiteta.
- (3) Elektronski sistem glasanja registrira i način na koji je svaki poslanik glasao.
- (4) Vrijeme za glasanje upotrebom elektronskog sistema glasanja je 10 sekundi.
- (5) Sve informacije na ekranu ispisuju se na jezicima koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini i odgovarajućim pismima.

Član 89.

(Glasanje podizanjem glasačkog kartona, odnosno podizanjem ruke)

- (1) Ako elektronski sistem glasanja nije u funkciji ili na zahtjev jedne trećine poslanika u Domu, glasa se podizanjem glasačkog kartona, odnosno ruke.
- (2) Predsjedavajući Doma, uz pomoć zamjenika predsjedavajućeg Doma i sekretara Doma, konstatira koliko je glasova "za", koliko "protiv" i koliko je "suzdržanih" uzimajući u obzir ispunjenje drugih zahtjeva iz čl. 85. i 86. ovog poslovnika.

Član 90.

(Glasanje prozivanjem)

- (1) Glasanje prozivanjem primjenjuje se kada predsjedavajući Doma ili na prijedlog bilo kojeg poslanika ocijeni da je to potrebno kako bi se uklonile sumnje u regularnost rezultata glasanja.
- (2) U tom slučaju, sekretar Doma proziva poslanike pojedinačno. Svaki prozvani poslanik izjašnjava se "za", "protiv" ili "suzdržan". Prilikom prozivanja koristi se abecedni ili azbučni redoslijed zavisno od toga koji redoslijed preferira predsjedavajući Doma.

Član 91.

(Rezultati glasanja)

Na kraju postupka glasanja predsjedavajući Doma konstatira koliko je poslanika bilo "za", koliko "protiv" i koliko je "suzdržanih", te rezultate glasanja poslanika s teritorije svakog entiteta, kako je predviđeno članom IV.3.d) Ustava BiH, i proglašava konačnu odluku nakon glasanja.

Odjeljak G. Zapisnik i snimak rasprave

Član 92.

(Sadržaj zapisnika)

- (1) Zapisnik sadrži podatke koji se odnose na: datum, mjesto i vrijeme održavanja sjednice; razmatrana pitanja; imena i zvanične dužnosti učesnika u raspravama; rezultate glasanja i usvojene odluke.
- (2) Poslanik može zahtijevati da njegovo upozorenje u vezi s mogućim kršenjem Ustava BiH ili Poslovnika bude uneseno u zapisnik.

Član 93.

(Objavljivanje zapisnika)

- (1) Zapisnici rasprava u Domu u potpunosti su dostupni javnosti i objavljuju se na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.
- (2) Zapisnik ili dio zapisnika iz člana 96. stav (4) ovog poslovnika nisu dostupni javnosti.

Član 94.

(Tonsko snimanje sjednica i transkript)

- (1) Sjednice Doma tonski se snimaju, a mogu biti napravljene i kratke zabilješke, radi izrade konačnog transkripta sjednice.
- (2) Kolegij Doma preciznije regulira način pripremanja, čuvanja, objavljivanja i slanja transkripta.

Član 95.

(Autorizacija transkripta)

- (1) Poslanik može zatražiti transkript svog govora na autorizaciju najkasnije pet dana prije početka naredne sjednice Doma. Od poslanika se očekuje da vrati autorizirani transkript u roku od 48 sati od kada mu je dostavljen. Prilikom autorizacije poslanik ne smije unositi značajnije izmjene u tekst i izostavljati izražene misli.
- (2) Ako poslanik ne vrati ispravke u roku od 48 sati od trenutka kada mu je transkript dostavljen, transkript se smatra autoriziranim.

Odjeljak H. Javnost rada

Član 96.

(Javnost rada i pristup informacijama)

- (1) Dom radi javno i na vrijeme, u potpunosti i objektivno obavještava javnost o svom radu. Pod istim uslovima Dom, u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u BiH, svim zainteresiranim osigurava pristup raspoloživim informacijama.
- (2) Sjednice Doma direktno se prenose na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.
- (3) Zapisnici rasprava u Domu, zakonodavne kao i druge aktivnosti Doma dostupni su javnosti u elektronskoj formi, na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH, a u skladu s mogućnostima Parlamentarne skupštine BiH, i u štampanom glasilu.
- (4) Izuzetak od navedenih informacija koje se objavljuju su informacije za koje se može očekivati da bi njihovo otkrivanje izazvalo štetu za legitimne ciljeve iz sljedećih oblasti:
  - a) vanjske politike, interesa odbrane i sigurnosti, kao i zaštite javne sigurnosti;

- b) interesa monetarne politike;
- c) sprečavanja kriminala i svakog otkrivanja kriminala;
- d) zaštite postupka donošenja odluke javnog organa u davanju mišljenja, savjeta ili preporuka javnog organa, zaposlenog lica u javnom organu, ili svakog lica koje obavlja aktivnost za ili u ime javnog organa, a ne obuhvata činjenične, statističke, naučne ili tehničke informacije;
- e) druge ciljeve utvrđene Zakonom o slobodi pristupa informacijama u BiH.

Član 97.

(Objavljivanje akata i usvojenih prijedloga)

- (1) Prijedlozi zakona, materijali za sjednice komisija i drugi prijedlozi upućeni na razmatranje Parlamentarnoj skupštini BiH objavljuju se na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH, osim materijala koji su klasificirani u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka.
- (2) Usvojeni zakoni, nakon objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", objavljuju se na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.
- (3) Prijedlozi i akti koje usvoje Dom i njegova radna tijela mogu biti objavljeni u štampi i drugim sredstvima javnog informiranja.

Član 98.

(Pristup sjednicama)

- (1) Predstavnicima sredstava javnog informiranja i drugim posjetiocima osiguran je pristup sjednicama Doma u, za njih, posebno rezerviranom prostoru, kako je utvrdio Kolegij Doma, u skladu s mogućnostima.
- (2) Sjednice ili dio sjednica na kojima se razmatraju pitanja iz člana 11. ovog poslovnika održavaju se bez prisustva predstavnika sredstava javnog informiranja i posjetilaca.

Član 99.

(Rezervirana mjesta)

Osim mjesta za poslanike, odgovarajuća mjesta rezervirana su za članove Predsjedništva BiH, Vijeća ministara BiH i goste.

Odjeljak I. Zajedničke sjednice oba doma Parlamentarne skupštine BiH

Član 100.

(Sazivanje i predsjedavanje)

- (1) Zajedničku sjednicu oba doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: zajednička sjednica oba doma) sazivaju predsjedavajući domova:
  - a) u svim prilikama kada to ocijeni potrebnim Zajednički kolegij,
  - b) u svečanim prilikama,
  - c) u izuzetnim okolnostima, na zahtjev Predsjedništva BiH.
- (2) Zajedničkom sjednicom oba doma naizmjenično predsjedavaju predsjedavajući domova.

Član 101.

(Poziv i dnevni red zajedničke sjednice oba doma)

(1) Dnevni red zajedničke sjednice oba doma utvrđuje Zajednički kolegij.

(2) Poziv za zajedničku sjednicu oba doma dostavlja se poslanicima i delegatima u rokovima utvrđenim poslovnicima domova.

Član 102.

(Donošenje odluka)

Prilikom donošenja odluka domovi se izjašnjavaju odvojeno i primjenjuju se odredbe poslovnika koje se odnose na odlučivanje u domovima.

POGLAVLJE V. Aktivnosti Doma

Odjeljak A. Opće odredbe

Član 103.

(Aktivnosti Doma)

Dom obavlja sljedeće aktivnosti:

- a) zakonodavne,
- b) informativne,
- c) kontrolne,
- d) unutrašnje regulacije,
- e) učestvuje u međuparlamentarnoj saradnji zajedno s Domom naroda,
- f) i druge aktivnosti u skladu sa Ustavom BiH, zakonom i ovim poslovnikom.

Odjeljak B. Osnovni zakonodavni postupak: inicijativa

Član 104.

(Ovlašteni predlagač)

- (1) Prijedlog zakona može podnijeti poslanik, komisije Doma, zajedničke komisije, Dom naroda, kao i Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara BiH, u okviru svojih nadležnosti.
- (2) Predlagač zakona ili ovlašteni predstavnik predlagača obavezan je prisustvovati svim raspravama o prijedlogu zakona dok traje zakonodavna procedura.
- (3) Građani mogu podnijeti inicijativu za izmjene i/ili dopune zakona ovlaštenim predlagačima.

Član 105.

(Sadržaj prijedloga zakona)

- (1) Prijedlog zakona podnosi se u formi teksta, u skladu s Jedinim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine. Predlagač zakona dužan je prijedlog zakona istovremeno dostaviti u pisanoj i elektronskoj formi na jezicima koji su u službenoj upotrebi u BiH. Izuzetno, kada je poslanik predlagač zakona, može dostaviti prijedlog zakona u pisanoj i elektronskoj formi na jednom od jezika i pisama koji je u službenoj upotrebi u BiH.
- (2) Prijedlog zakona koji se usklađuje sa zakonodavstvom EU podnosi se i razmatra u skladu s čl. 134. i 135. ovog poslovnika.
- (3) Uz prijedlog zakona dostavlja se obrazloženje koje sadrži:

- a) ustavni osnov za usvajanje zakona;
  - b) razloge za donošenje zakona;
  - c) principe na kojima je zasnovan prijedlog zakona;
  - d) procjenu finansijskih sredstava neophodnih za provođenje zakona;
  - e) mišljenje Direkcije za evropske integracije o usklađenosti prijedloga zakona s pravnoobavezujućim normama EU, kao i mišljenja institucija i organizacija koje su konsultirane tokom izrade prijedloga zakona; i
  - f) bilo koje druge okolnosti koje bi Domu mogle pojasniti razloge za donošenje zakona.
- (4) Kada je poslanik predlagač zakona, mišljenje Direkcije za evropske integracije o usklađenosti prijedloga zakona sa zakonodavstvom EU pribavlja Kolegij Doma.
- (5) Uz prijedlog izmjena ili dopuna zakona, odnosno drugog akta prilažu se i odredbe članova koje se mijenjaju odnosno dopunjavaju te verzija prečišćenog teksta zakona ili drugog akta.
- (6) Ako prijedlog zakona ne sadrži sve elemente propisane st. (1), (3) i (5) ovog člana, Kolegij Doma će od predlagača tražiti da u roku od sedam dana ispravi nedostatke, a o tome će obavijestiti i Ustavnopravnu komisiju, uz dostavljanje prijedloga zakona. Ako predlagač ne ispravi nedostatke u propisanom roku, Ustavnopravna komisija postupit će u skladu s članom 117. stav (2) ovog poslovnika.
- (7) Poslanici će, prilikom izrade prijedloga zakona, tražiti stručnu pomoć Zakonodavno-pravnog sektora Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, u smislu usklađivanja prijedloga zakona s Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama BiH.

Član 106.

(Podnošenje prijedloga zakona)

- (1) Prijedlog zakona podnosi se predsjedavajućem Doma, koji ga odmah dostavlja Kolegiju Doma i Zakonodavno-pravnom sektoru radi davanja mišljenja o usklađenosti prijedloga zakona s članom 105. ovog poslovnika i Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama BiH.
- (2) Zakonodavno-pravni sektor dostavlja mišljenje Ustavnopravnoj komisiji u roku od tri dana od dana prijema prijedloga zakona.
- (3) Kolegij Doma u roku od sedam dana dostavlja prijedlog zakona Ustavnopravnoj komisiji radi davanja mišljenja o usklađenosti sa Ustavom BiH i pravnim sistemom BiH i nadležnoj komisiji radi davanja mišljenja o principima na kojima je zakon zasnovan. Istovremeno, Kolegij Doma dostavlja prijedlog zakona poslanicima, Vijeću ministara BiH i Predsjedništvu BiH, kada oni nisu predlagači.
- (4) Sekretari domova u dogovoru daju prijedlog kolegijima oba doma radi određivanja nadležne zajedničke komisije, o čemu odlučuju kolegiji domova, u roku od sedam dana od dana dostavljanja prijedloga zakona i dostavljaju ga subjektima navedenim u stavu (3) ovog člana.
- (5) Ako se ne ispoštuju rokovi iz st. (1) i (3) ovog člana, Kolegij Doma dužan je obavijestiti Dom i predlagača zakona o razlozima kašnjenja i predložiti nove rokove. O opravdanosti navedenih razloga i prihvatanju novih rokova odlučuje Dom.
- (6) Ako je Dom dobio više prijedloga zakona kojima se reguliraju ista pitanja, Kolegij Doma ih upućuje u proceduru u skladu sa stavom (3) ovog člana. Ako Vijeće ministara BiH nije predlagač zakona, Kolegij Doma zakone upućuje Vijeću ministara BiH koje je dužno dati

mišljenje u roku od 20 dana od dana prijema. Kada Dom dobije mišljenje Vijeća ministara BiH o zakonu, zakon koji je dobio pozitivno mišljenje ima prioritet u daljnjoj proceduri pred Domom.

(7) Kolegij Doma poziva predlagače zakona iz stava (6) ovog člana da u roku od sedam dana usaglasе svoje prijedloge i jedan prijedlog zakona upute u daljnju proceduru. Ako predlagači ne postignu saglasnost, u daljnju parlamentarnu proceduru upućuje se prijedlog zakona koji je prvi dostavljen Domu.

(8) Ako Vijeće ministara BiH, u roku utvrđenom stavom (6) ovog člana, ne dostavi mišljenje, nastavlja se parlamentarna procedura po predloženim zakonima do završetka postupka pred Ustavnompravnom komisijom i nadležnom komisijom, u skladu sa stavom (7) ovog člana. Kada primi mišljenja Ustavnompravne komisije i nadležne komisije, Kolegij Doma u dnevni red sjednice Doma uvrštava zakon koji je prvi dostavljen Domu. Do završetka postupka u Domu o prvom zakonu, miruje postupak o ostalim predloženim zakonima.

Član 107.

(Predlagač zakona - poslanik ili komisija Doma)

(1) Ako je predlagač zakona poslanik ili komisija Doma, a Kolegij Doma utvrdi da je zajednička komisija nadležna komisija, prijedlog zakona dostavlja Kolegiju Doma naroda.

(2) Nakon što Kolegij Doma naroda potvrdi da je nadležna zajednička komisija, prijedlog zakona dostavlja se ustavnopravnim komisijama domova.

(3) Nakon što ustavnopravne komisije daju svoje mišljenje, nastavlja se procedura pred zajedničkom komisijom u skladu s poslovniciama domova.

Odjeljak C. Osnovni zakonodavni postupak: postupak u Ustavnompravnoj komisiji i nadležnoj komisiji – faza I.

Član 108.

(Usaglašenost prijedloga zakona sa Ustavom BiH)

Nakon razmatranja usaglašenosti prijedloga zakona sa Ustavom BiH i pravnim sistemom BiH, Ustavnompravna komisija dostavlja mišljenje predsjedavajućem Doma u roku od 10 dana nakon što je primila prijedlog zakona.

Član 109.

(Prva faza u nadležnoj komisiji)

Nadležna komisija, razmatrajući prijedlog zakona u prvoj fazi, dostavlja mišljenje o principima predloženog zakona predsjedavajućem Doma u roku od 10 dana nakon što je primila prijedlog zakona, koji predsjedavajući Doma upućuje Domu.

Član 110.

(Produženje roka za dostavljanje mišljenja)

(1) Komisije iz čl. 108. i 109. ovog poslovnika mogu podnijeti zahtjev Kolegiju Doma za produženje roka za dostavljanje mišljenja, uz navođenje razloga zbog kojih nisu u nemogućnosti dostaviti mišljenja.

(2) Kolegij Doma donosi odluku po zahtjevu komisija iz stava (1) ovog člana i utvrđuje krajnji rok za dostavljanje mišljenja, u skladu s prijedlogom komisije.

(3) U slučaju da komisija ne dostavi mišljenje do krajnjeg roka, Dom se izjašnjava o određivanju novog roka ili o obustavi zakonodavnog postupka.

Član 111.

(Uvrštavanje u dnevni red sjednice Doma)

(1) Kad primi mišljenja Ustavnopravne komisije i nadležne komisije, koja dostavlja predsjedavajući Doma, Kolegij Doma uvrštava prijedlog zakona u dnevni red naredne sjednice Doma.

(2) Ako je predlagač zakona poslanik ili komisija Doma, Kolegij Doma mišljenje zajedničke komisije dostavlja Domu naroda zajedno s prijedlogom zakona, koji će ga razmatrati nakon završetka postupka po prijedlogu zakona u Domu.

Odjeljak D. Osnovni zakonodavni postupak:

Rasprava na sjednici Doma – prvo čitanje

Član 112.

(Opća rasprava, principi, neophodnost donošenja i usaglašenost sa Ustavom BiH)

(1) Opća rasprava u Domu počinje prvim čitanjem koje se tiče principa na kojima je prijedlog zakona zasnovan, sadržaja zakona i neophodnosti za donošenje zakona, prema mišljenju Ustavnopravne i nadležne komisije iz prve faze.

(2) Rasprava u prvom čitanju završava se usvajanjem ili odbijanjem prijedloga zakona.

(3) Usvajanjem prijedloga zakona u prvom čitanju počinju teći rokovi za podnošenje amandmana.

(4) Ako ocijeni da se radi o zakonu manjeg obima ili stepena složenosti, Dom može odlučiti da prijedlog zakona razmatra i u drugom čitanju, bez razmatranja u nadležnoj komisiji – druga faza.

(5) Dom može zaključkom odlučiti da nadležna komisija u roku do 30 dana provede javnu raspravu o prijedlogu zakona.

Član 113.

(Rasprava u Domu kada je mišljenje nadležne ili Ustavnopravne komisije negativno)

(1) Kada Kolegij Doma primi obrazloženo mišljenje Ustavnopravne komisije ili nadležne komisije o prijedlogu zakona iz kojeg proizilazi da komisija nije utvrdila usklađenost sa Ustavom BiH i pravnim sistemom BiH, odnosno da nije prihvatila principe predloženog zakona, Kolegij Doma uvrštava prijedlog zakona s mišljenjima komisija u dnevni red naredne sjednice Doma.

(2) Ako Dom prihvati mišljenje Ustavnopravne komisije ili nadležne komisije iz stava (1) ovog člana, predloženi zakon smatra se odbijenim.

(3) Ako Dom ne prihvati mišljenje Ustavnopravne komisije ili nadležne komisije iz stava (1) ovog člana, Dom traži da komisije izrade novo mišljenje imajući u vidu raspravu vođenu na sjednici Doma i u roku koji Dom odredi.

(4) Postupak iz stava (3) ovog člana može se ponavljati najviše dva puta, nakon čega se zakonodavni postupak obustavlja u slučaju da mišljenje ne bude prihvaćeno.

Član 114.

(Javna rasprava)

(1) Prije stupanja u postupak iz člana 119. ovog poslovnika, komisija može odlučiti da otvori javnu raspravu o predloženom zakonu u koju bi bili uključeni zainteresirane organizacije, institucije i pojedinci.

(2) Javna rasprava održava se u roku od 30 dana.

(3) U slučaju provođenja javne rasprave iz člana 112. stav (5) ovog poslovnika i stava (1) ovog člana, rokovi utvrđeni članom 118. stav (1) i članom 120. st. (1) i (2) ovog poslovnika teku od dana održavanja javne rasprave.

(4) Komisija oglašava javnu raspravu na internetskoj stranici Parlamentarne skupštine BiH.

Član 115.

(Mišljenja učesnika javne rasprave)

(1) Pozvane organizacije, institucije i pojedinci iznose svoja mišljenja o pitanjima u vezi s predloženim zakonom.

(2) Nakon završene javne rasprave, a u skladu sa zaključkom komisije, učesnici mogu priložiti stručne radove i druge materijale podnesene tokom javne rasprave.

Član 116.

(Rezultati javne rasprave)

Komisija, uz izvještaj koji podnosi, prilaže i transkript javne rasprave ako postoji, kao i radove i materijale podnesene tokom javne rasprave.

Odjeljak E. Osnovni zakonodavni postupak:

Postupak u nadležnoj komisiji –faza II.

Član 117.

(Prisustvo predlagača sjednicama nadležne komisije)

(1) Predlagač zakona ili ovlaštenu predstavnik predlagača obavezno prisustvuje sjednici komisije. Predstavnik Vijeća ministara BiH može učestvovati u radu komisije i onda kada Vijeće ministara BiH nije predlagač.

(2) Ako predlagač ili ovlaštenu predstavnik predlagača ne prisustvuje sjednici komisije, a ona utvrdi da je prisustvo predlagača ili ovlaštenog predstavnika predlagača potrebno, ili ako utvrdi da predlagač nije ispravio nedostatke u predloženom aktu, komisija može odgoditi raspravu o tom pitanju i obavijestiti o tome predlagača, te tražiti od njega da prisustvuje narednoj sjednici, odnosno da ispravi nedostatke u predloženom aktu do naredne sjednice. Ako predlagač ili njegov ovlaštenu predstavnik po ponovljenom pozivu ne prisustvuje ni narednoj sjednici, odnosno ne ispravi nedostatke u predloženom aktu smatrat će se da je odustao od prijedloga akta, o čemu komisija obavještava Kolegij Doma.

Član 118.

(Podnošenje amandmana)

(1) Poslanik, klub poslanika, nenadležna komisija, predlagač zakona i Vijeće ministara BiH mogu dostaviti amandmane u pisanoj formi u roku od 10 dana od dana usvajanja prijedloga zakona u prvom čitanju, a članovi nadležne komisije amandmane mogu ulagati do kraja

razmatranja prijedloga zakona u komisiji. Predlagači amandmana u toku rasprave u komisiji mogu modificirati svoje amandmane.

(2) Poslanik i klub poslanika mogu prilikom izrade amandmana na prijedloge zakona tražiti stručnu pomoć Zakonodavno-pravnog sektora Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH i drugih institucija BiH.

(3) Nakon što rasprava počne, predsjedavajući komisije, u konsultaciji sa zamjenicima predsjedavajućeg komisije, odobrava raspravu o novim amandmanima, osim o amandmanima iz stava (1) ovog člana, samo u slučajevima kada:

a) se odnose na nove aspekte; ili

b) se njima nastoje usaglasiti dva ili više prijedloga o kojima se vodi rasprava.

(4) Kada je za razmatranje prijedloga zakona nadležna zajednička komisija, i svaki delegat može dostaviti amandmane, u skladu sa stavom (1) ovog člana.

Član 119.

(Postupak u komisiji)

(1) Postupak u komisiji počinje raspravom o prijedlogu zakona i podnesenim amandmanima.

(2) Nakon rasprave komisija glasa o predloženim amandmanima slijedeći redoslijed članova na koji se odnose. U slučaju izuzetno velikog broja amandmana, predsjedavajući komisije može odrediti drugi način rasprave, osiguravajući da se svi stavovi mogu korektno izraziti.

(3) O amandmanima koji se odnose na isti član raspravlja se i glasa, počevši od onih koji podrazumijevaju veću izmjenu, o čemu odlučuje predsjedavajući komisije. Predlagači amandmana mogu usaglasiti zajednički tekst amandmana.

(4) Nakon završetka glasanja o svim predloženim amandmanima, glasa se o prijedlogu zakona s prihvaćenim amandmanima.

Član 120.

(Izveštaj komisije)

(1) Nadležna komisija dužna je Domu dostaviti izvještaj u roku od 20 dana od dana usvajanja prijedloga zakona u prvom čitanju.

(2) Kada je nadležna zajednička komisija, ona je dužna dostaviti izvještaj u roku od 30 dana od dana kada je prijedlog zakona usvojen u prvom čitanju na sjednici doma koji je posljednji razmatrao zakon.

(3) Izvještaj nadležne komisije sadrži izvještaj o prijedlogu zakona i usvojene amandmane koji su postali sastavni dio prijedloga zakona.

(4) Nadležna komisija može podnijeti zahtjev Kolegiju Doma za produženje roka za dostavljanje izvještaja uz navođenje razloga zbog kojih nije u mogućnosti da ga dostavi.

(5) Kolegij Doma donosi odluku po zahtjevu komisije i utvrđuje krajnji rok za dostavljanje izvještaja u skladu s prijedlogom komisije. U tom slučaju, krajnji rok za podnošenje amandmana iz člana 118. stav (1) je 24 sata prije održavanja sjednice komisije.

(6) U slučaju da komisija ne dostavi izvještaj do krajnjeg roka, Dom se izjašnjava o utvrđivanju novog roka ili o obustavljanju zakonodavnog postupka.

Član 121.

(Negativan izvještaj nadležne komisije o zakonu u cjelini)

- (1) Kada Kolegij Doma primi izvještaj nadležne komisije o prijedlogu zakona iz kojeg proizilazi da komisija nije prihvatila prijedlog zakona u cjelini, u kojem je komisija obavezna obrazložiti razloge odbijanja, Kolegij Doma uvrštava prijedlog zakona sa izvještajem komisije u dnevni red naredne sjednice Doma.
- (2) Ako Dom prihvati izvještaj nadležne komisije iz stava (1) ovog člana, predloženi zakon smatra se odbijenim.
- (3) Ako ne prihvati izvještaj, Dom od nadležne komisije traži da izradi novi izvještaj imajući u vidu raspravu koja je vođena na sjednici Doma i u roku koji Dom odredi.
- (4) Postupak iz stava (3) ovog člana može se ponavljati najviše dva puta, nakon čega se zakonodavni postupak obustavlja u slučaju da izvještaj ne bude prihvaćen.

Član 122.

(Izvjestilac nadležne komisije)

Predsjedavajući komisije ili drugi imenovani izvjestilac podnosi izvještaj na sjednici Doma.

Odjeljak F. Osnovni zakonodavni postupak:

Rasprava na sjednici Doma – drugo čitanje

Član 123.

(Postupak sa izvještajem nadležne komisije)

Kad primi izvještaj nadležne komisije, predsjedavajući Doma izvještaj dostavlja poslanicima radi rasprave na sjednici Doma o prijedlogu zakona u drugom čitanju.

Član 124.

(Amandmani)

- (1) Poslanici i klubovi poslanika mogu predlagati amandmane koji osporavaju amandmane koje je komisija usvojila. Ovi amandmani dostavljaju se najkasnije 24 sata prije početka sjednice Doma.
- (2) U istom roku ovlašteni predlagači amandmana iz člana 118. stav (1) ovog Poslovnika mogu predložiti amandmane u pisanoj formi koje žele ponovo braniti na sjednici Doma, nakon što nisu usvojeni u komisiji.
- (3) Nakon što rasprava počne, predsjedavajući Doma, u konsultaciji sa zamjenicima predsjedavajućeg Doma, odobrava raspravu o novim amandmanima, osim o amandmanima iz st. (1) i (2) ovog člana, samo u slučajevima kada:
  - a) se odnose na nove aspekte koje komisija nije mogla uzeti u obzir; ili
  - b) se njima nastoje usaglasiti dva ili više prijedloga o kojima se vodi rasprava.
- (4) Predlagač amandmana iz ovog člana ima pravo, sve do završetka rasprave, amandman povući, izmijeniti ili dopuniti.
- (5) Predlagač ima pravo povući prijedlog zakona najkasnije 24 sata prije početka sjednice.

Član 125.

(Rasprava i glasanje)

- (1) Drugo čitanje sastoji se od rasprave i glasanja o predloženim amandmanima, slijedeći redoslijed članova na koje se odnose. U slučaju izuzetno velikog broja amandmana, predsjedavajući Doma može odrediti drugi način rasprave, osiguravajući da se svi stavovi mogu korektno izraziti.
- (2) O predloženim amandmanima koji se odnose na isti član raspravlja se i glasa, počevši od onih koji podrazumijevaju veću izmjenu člana, o čemu odlučuje predsjedavajući Doma.
- (3) Predlagač zakona, izvjestilac i predstavnik Vijeća ministara BiH dobivaju riječ kad god zatraže, u skladu s instrukcijama predsjedavajućeg Doma.
- (4) Nakon što se glasalo o svim predloženim amandmanima, glasa se o prijedlogu zakona u njegovom konačnom tekstu.

Član 126.

(Neusklađenost i pravno-tehničke greške)

- (1) Za vrijeme rasprave iz člana 125. stav (2) ovog poslovnika, Dom može ocijeniti da amandmani usvojeni u komisiji uzrokuju unutrašnji nesklad ili sadrže pravno-tehničke greške.
- (2) U tom slučaju Dom prekida raspravu o prijedlogu zakona i takvi se amandmani, ili neki članovi, upućuju nadležnoj komisiji koja ih razmatra, mijenja i do naredne sjednice Doma predlaže usklađeni tekst prijedloga zakona, kada se rasprava i izjašnjavanje o zakonu nastavlja.

Odjeljak G. Osnovni zakonodavni postupak:

- Odnosi između domova

Član 127.

(Donošenje zakona)

Prijedlog zakona smatra se donesenim kada ga oba doma Parlamentarne skupštine BiH usvoje u identičnom tekstu.

Član 128.

(Zajednička komisija za usaglašavanje)

- (1) Kada se prijedlog zakona ili drugog akta koji treba da usvoje oba doma, usvoji prvo u Domu, predsjedavajući Doma dostavlja ga Domu naroda u roku od tri dana.
- (2) Ako tekst koji je usvojio Dom nije identičan tekstu usvojenom u Domu naroda, predsjedavajući Doma odmah obavještava Dom naroda, kako bi se na narednoj sjednici Doma osnovala zajednička komisija za usaglašavanje teksta.
- (3) Prvu sjednicu zajedničke komisije za usaglašavanje sazivaju sekretari oba doma Parlamentarne skupštine BiH u roku od sedam dana od dana imenovanja članova zajedničke komisije za usaglašavanje.

Član 129.

(Usaglašavanje)

- (1) Zajednička komisija za usaglašavanje ima šest članova, po tri iz svakog doma.
- (2) Zajednička komisija za usaglašavanje nastoji postići dogovor o identičnom tekstu. Za postizanje dogovora neophodna je većina glasova svih članova zajedničke komisije za

usaglašavanje i u toj većini zastupljenost sva tri konstitutivna naroda, kao i većina iz svakog doma.

(3) Zajednička komisija za usaglašavanje dostavlja izvještaj o usaglašavanju u roku od 10 dana od dana održavanja prve sjednice.

(4) Ako jedan od domova ne usvoji izvještaj zajedničke komisije za usaglašavanje, prijedlog zakona smatra se odbijenim.

(5) Ako oba doma ne usvoje negativan izvještaj zajedničke komisije za usaglašavanje, prijedlog zakona dostavlja se zajedničkoj komisiji za usaglašavanje radi izrade novog izvještaja, u skladu sa smjernicama domova.

Član 130.

(Usvajanje u identičnom tekstu)

Ako Dom usvoji prijedlog zakona ili drugog akta u identičnom tekstu kao i Dom naroda, prijedlog zakona ili drugog akta smatra se donesenim. Predsjedavajući Doma preduzima radnje potrebne za njegovo objavljivanje.

Član 131.

(Izvorni tekst zakona i drugih akata)

(1) Sekretar Doma, u saradnji sa sekretarom Doma naroda, odgovoran je za izradu izvornog teksta zakona i drugih akata koje donose oba doma, stavljanje pečata, te brine i za druge radnje, u skladu sa zakonom.

(2) Sekretar Doma odgovoran je za izradu izvornog teksta akata koje donosi Dom i stavljanje pečata, te brine i za druge radnje, u skladu sa zakonom.

Odjeljak H. Skraćeni i hitni postupak

Član 132.

(Skraćeni postupak)

(1) Kada podnosi prijedlog zakona, predlagač može zatražiti da se prijedlog zakona razmatra po skraćenom postupku. U tom slučaju predlagač je obavezan u pisanoj formi obrazložiti razloge koji opravdavaju skraćivanje postupka.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana razmatra Kolegij Doma i o tome odlučuje na svojoj prvoj narednoj sjednici.

(3) Ako Kolegij Doma prihvati da razmatra prijedlog zakona po skraćenom postupku, svi rokovi iz redovnog zakonodavnog postupka skraćuju se na pola.

(4) Kada se prijedlog zakona razmatra po skraćenom postupku, Kolegij Doma može dodatno ograničiti trajanje rasprave, kao i to koliko puta poslanik može dobiti riječ.

(5) Ako Kolegij Doma ne prihvati zahtjev, prijedlog zakona razmatra se u skladu s odredbama kojima se regulira redovni zakonodavni postupak.

Član 133.

(Hitni postupak)

(1) Predlagač može, u pisanoj formi, zatražiti od Doma da prijedlog zakona visokog stepena hitnosti ili koji je formuliran na tako jednostavan način da se može usvojiti ili odbaciti u potpunosti, razmatra u jednom čitanju.

(2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana razmatra se na sljedećoj sjednici Doma. Dom odlučuje o zahtjevu nakon rasprave.

(3) Kada se o ovom zahtjevu obavi rasprava, glasa se. Ako se usvoji, Dom nastavlja raspravu i glasa o prijedlogu zakona. Amandmani na prijedlog zakona mogu se podnijeti u pisanoj formi do okončanja rasprave o prijedlogu zakona, samo ako se odnose na ispravljanje očiglednih normativno-tehničkih i štamparskih grešaka u tekstu prijedloga zakona.

(4) Ako Dom ne prihvati zahtjev predlagača za razmatranje prijedloga zakona po hitnom postupku, Dom odlučuje da li će zakon razmatrati u skladu s odredbama kojima se regulira skraćeni ili redovni zakonodavni postupak.

Odjeljak I. Zakoni sa oznakom „EI“

Član 134.

(Razmatranje prijedloga zakona sa oznakom „EI“)

(1) Kada Dom primi prijedlog zakona koji je Vijeće ministara BiH označilo da je povezan s integracijama u Evropsku uniju, Kolegij Doma upućuje ga u proceduru po skraćenom zakonodavnom postupku.

(2) Prijedlog zakona iz stava (1) ovog člana u gornjem desnom uglu naslovne stranice ima oznaku „P.Z.E.I.“ i broj takvog prijedloga zakona.

Član 135.

(Podnošenje amandmana)

Ako se na prijedlog zakona iz člana 134. ovog poslovnika ulože amandmani, predsjedavajući nadležne komisije ih, po isteku roka za njihovo ulaganje, dostavlja Direkciji za evropske integracije uz zahtjev da se o njima izjasni u pogledu njihove usaglašenosti sa zakonodavstvom EU.

Odjeljak J. Budžet i izvještaj o izvršenju budžeta institucija BiH

Član 136.

(Budžet)

(1) Nakon što Parlamentarna skupština BiH dobije prijedlog zakona koji sadrži budžet institucija BiH za sljedeću godinu (u daljnjem tekstu: budžet) koji je uputilo Predsjedništvo BiH u skladu sa zakonom, i u rokovima propisanim zakonom, prvo ga razmatra Dom.

(2) Nakon usvajanja, Dom dostavlja prijedlog zakona s budžetom Domu naroda najkasnije do 15. novembra tekuće godine.

(3) Prilikom donošenja budžeta primjenjuju se odredbe kojima se regulira osnovni zakonodavni postupak. Međutim, Kolegij Doma skraćuje rokove i preuzima sve druge potrebne mjere za donošenje budžeta ili, po potrebi, izmjene i dopune budžeta najkasnije do 15. decembra tekuće godine.

Član 137.

(Izmjene i dopune budžeta)

Budžet se može mijenjati na način i po postupku propisanom za njegovo donošenje.

Član 138.

(Izvještaj o izvršenju budžeta)

(1) Predsjedništvo BiH, prema prijedlogu Vijeća ministara BiH, podnosi Domu izvještaj o izvršenju budžeta institucija BiH za prethodnu godinu, dostavljajući podatke o ostvarenim prihodima i rashodima u budžetskoj godini.

(2) Brojevi sadržani u izvještaju nisu podložni amandmanima. Ako Dom posumnja u tačnost podataka u izvještaju, iskazanih brojevima, može zatražiti neophodno objašnjenje, dopune ili korekcije od Vijeća ministara BiH.

Odjeljak K. Odlučivanje o saglasnosti za ratifikaciju i otkazivanje međunarodnih ugovora

Član 139.

(Zahtjev za ratifikaciju ili otkazivanje ugovora)

(1) Predsjedništvo BiH, a u skladu sa Ustavom BiH i zakonom, podnosi Domu zahtjev za davanje saglasnosti za ratificiranje ili otkazivanje ratificiranih međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija.

(2) Nakon što dobije mišljenje nadležne komisije, predsjedavajući Doma uvrštava ga u dnevni red sjednice Doma.

(3) Tekst međunarodnih ugovora, sporazuma i konvencija nije podložan amandmanima.

Odjeljak L. Amandmani na Ustav BiH

Član 140.

(Ovlašteni predlagači)

Amandmane na Ustav BiH mogu predložiti: Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH, Dom naroda i svaki poslanik, u skladu sa Ustavom BiH i ovim poslovníkom.

Član 141.

(Podnošenje amandmana)

(1) Amandmani na Ustav BiH podnose se pod istim uslovima kao i zakoni i prate osnovni zakonodavni postupak.

(2) Predložene amandmane na Ustav BiH, Kolegij upućuje Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH radi davanja mišljenja, ako oni nisu predlagači.

Član 142.

(Javna rasprava)

(1) Prijedlog amandmana na Ustav BiH upućuje se u javnu raspravu, nakon što ga Dom usvoji u prvom čitanju.

(2) Ustavna komisija provodi javnu raspravu u skladu sa zaključkom Doma, ne prije isteka 30 dana nakon što je prijedlog amandmana na Ustav BiH predložen.

(3) Trajanje javne rasprave ne može biti kraće od 15 dana.

Član 143.

(Usvajanje amandmana na Ustav BiH)

Predložene amandmane na Ustav BiH usvaja Dom, uključujući dvotrećinsku većinu poslanika koji su prisutni i koji glasaju.

Odjeljak M. Ispravke u zakonu, drugom propisu i općem aktu

Član 144.

(Ispravke)

(1) Prijedlog za ispravku štamparskih grešaka u objavljenom tekstu zakona ili drugog propisa, odnosno općeg akta koji je donio Dom, Domu podnosi organ nadležan za provođenje tog zakona, odnosno općeg akta.

(2) Ispravke štamparskih grešaka, poslije sravnjivanja sa izvornikom, utvrđuju sekretari oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

Odjeljak N. Izrada prečišćenog teksta zakona i drugog akta

Član 145.

(Prečišćeni tekst zakona i drugog akta)

(1) Ustavnopravna komisija, u saradnji sa Ustavnopravnom komisijom Doma naroda, priprema prijedlog službenog prečišćenog teksta zakona i drugog akta kada ih za to ovlaste oba doma Parlamentarne skupštine BiH u skladu s članom 44. stav (1) tačka i) ovog poslovnika.

(2) Domovi Parlamentarne skupštine BiH utvrđuju službeni prečišćeni tekst zakona i drugog akta.

(3) Utvrđena službena verzija prečišćenog teksta zakona i drugog akta objavljuje se u „Službenom glasniku BiH“.

(4) Neslužbenu verziju prečišćenog teksta, nakon svake izmjene i dopune zakona i drugog akta, izrađuju stručne službe Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH koja se objavljuje na internet-stranici Parlamentarne skupštine BiH.

Odjeljak O. Autentično tumačenje zakona i drugog općeg akta

Član 146.

(Postupak za autentično tumačenje)

(1) Autentičnim tumačenjem utvrđuju se istinitost, autentičnost, izvornost i pravilan smisao nedovoljno jasne odredbe zakona i drugog propisa, odnosno općeg akta, a što se drugim metodama tumačenja nije moglo utvrditi.

(2) Samo subjekti koji provode zakone i druge opće akte mogu podnijeti zahtjev za autentično tumačenje Parlamentarnoj skupštini BiH. Ako je zahtjev podnesen od neovlaštenog subjekta, postupak se obustavlja.

(3) Kada primi zahtjev za autentično tumačenje zakona i drugog propisa, odnosno općeg akta, predsjedavajući Doma upućuje ga Ustavnoj komisiji, nadležnoj komisiji, kao i Vijeću ministara BiH radi davanja mišljenja. Vijeće ministara BiH mora dostaviti mišljenje u roku od 20 dana.

(4) Nakon što Ustavnopravna komisija razmotri zahtjev cijeneći jasnoću norme na koju se tumačenje odnosi, izvještaj Ustavnopravne komisije zajedno s mišljenjem Vijeća ministara BiH dostavlja se nadležnoj komisiji Doma, u roku od 30 dana.

(5) Nakon što Ustavnopravna komisija, cijeneći jasnoću norme, odluči da je norma jasna i da je nije potrebno tumačiti, ili nakon što utvrdi da je zahtjev podnesen od neovlaštenog subjekta, postupak po zahtjevu za autentično tumačenje obustavlja se bez obrazloženja. O tome se izvještava Kolegij Doma, nadležna komisija i podnosilac zahtjeva.

(6) Nadležna komisija utvrđuje prijedlog autentičnog tumačenja u roku od 15 dana od dana prijema izvještaja Ustavnopravne komisije i dostavlja ga Ustavnoj komisiji.

(7) Ustavnopravna komisija utvrđuje konačan prijedlog autentičnog tumačenja i u roku od 30 dana dostavlja ga predsjedavajućem Doma.

Član 147.

(Donošenje)

(1) Autentično tumačenje donosi Dom i ono postaje sastavni dio zakona, drugog propisa, odnosno općeg akta koji se tumači.

(2) Predsjedavajući Doma autentično tumačenje dostavlja predsjedavajućem Doma naroda.

Član 148.

(Primjena)

Autentično tumačenje zakona, drugog propisa i općeg akta primjenjuje se i važi od dana primjene propisa na koji se odnosi.

Član 149.

(Objavljivanje)

Autentično tumačenje zakona, drugog propisa i općeg akta objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

POGLAVLJE VI. Posebna i nezavisna tijela Parlamentarne skupštine BiH

Član 150.

(Posebna i nezavisna tijela Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Parlamentarna skupština BiH ima svoja posebna i nezavisna tijela, koja se osnivaju u skladu sa zakonom.

(2) Posebna i nezavisna tijela Parlamentarne skupštine BiH su:

a) Vijeće nacionalnih manjina BiH;

b) Ured parlamentarnog vojnog povjerenika BiH;

c) Nezavisni odbor kao nezavisno tijelo policijske strukture BiH;

d) Odbor za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima BiH,

e) Nezavisna komisija za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine;

f) i druga tijela koja se osnivaju zakonima kao nezavisna i posebna tijela Parlamentarne skupštine BiH.

(3) Članovi posebnih i nezavisnih tijela Parlamentarne skupštine BiH imenuju se u skladu sa zakonom.

(4) Način odabira kandidata za obavljanje dužnosti članova i trajanje mandata članova posebnih i nezavisnih tijela Parlamentarne skupštine BiH određen je zakonima o osnivanju.

(5) Poslanici mogu da osnuju i učestvuju u radu i drugih parlamentarnih tijela ili grupa čiji rad će posebnim aktom urediti Zajednička komisija za administrativne poslove.

Član 151.

(Rad posebnih i nezavisnih tijela Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Posebna i nezavisna tijela Parlamentarne skupštine BiH rade u skladu sa svojim poslovnicima, koji se donose na način i po proceduri propisanom zakonima, a koji ne smiju biti u suprotnosti sa zakonima o osnivanju i aktima Parlamentarne skupštine BiH.

(2) Posebna i nezavisna tijela Parlamentarne skupštine BiH podnose Parlamentarnoj skupštini BiH izvještaje o radu na način propisan zakonima o osnivanju.

(3) Posebna i nezavisna tijela Parlamentarne skupštine BiH saraduju s radnim tijelima Parlamentarne skupštine BiH, te svim drugim tijelima i institucijama u obimu koji je utvrđen zakonima o osnivanju.

Član 152.

(Pružanje administrativno-tehničke i stručne pomoći)

Posebnim i nezavisnim tijelima Parlamentarne skupštine BiH svu neophodnu administrativno-tehničku i stručnu pomoć, u okviru u kojem to predviđaju zakoni o osnivanju, pruža Sekretarijat Parlamentarne skupštine BiH.

Član 153.

(Memorandum i pečat)

Posebna i nezavisna tijela Parlamentarne skupštine BiH u svom radu koriste memorandum i pečat Parlamentarne skupštine BiH.

POGLAVLJE VII. Potvrđivanje imenovanja Vijeća ministara BiH i glasanje o nepovjerenju i rekonstrukciji Vijeća ministara BiH

Odjeljak A. Opća odredba

Član 154.

(Dužnost i odgovornost Vijeća ministara BiH)

(1) Vijeće ministara BiH odgovara Domu za predlaganje i provođenje politike i primjene zakona, drugih propisa i odredbi čije je provođenje dio njegove ustavne i zakonske nadležnosti, kao i za usmjeravanje i koordinaciju rada ministarstava.

(2) Vijeće ministara BiH dužno je, na zahtjev Doma, podnijeti informacije o svim relevantnim aktivnostima iz svoje nadležnosti.

Odjeljak B. Potvrđivanje imenovanja predsjedavajućeg i članova Vijeća ministara BiH

Član 155.

(Potvrđivanje imenovanja predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH)

(1) Predsjedništvo BiH, za lice imenovano na dužnost predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, obavezno je u roku utvrđenom Zakonom o Vijeću ministara BiH, Komisiji za pripremu izbora Vijeća ministara BiH dostaviti:

a) potpisanu izjavu, čiju formu i sadržaj propisuju Centralna izborna komisija BiH, u kojoj imenovano lice daje podatke iz člana 10d. stav (1) tačka a) alineje od 1) do 6) Zakona o Vijeću ministara BiH;

b) službenu potvrdu Centralne izborne komisije BiH da navedeno lice ispunjava sve uslove iz člana 10c. Zakona o Vijeću ministara BiH.

(2) Komisija za pripremu izbora Vijeća ministara BiH svoju preporuku dostavlja Kolegiju Doma, u rokovima utvrđenim Zakonom o Vijeću ministara BiH.

(3) Kad primi preporuku Komisije za pripremu izbora Vijeća ministara BiH, Kolegij Doma odmah saziva sjednicu Doma kako bi se postupak potvrđivanja imenovanja završio u rokovima utvrđenim Zakonom o Vijeću ministara BiH. Kad je u pitanju potvrđivanje imenovanja predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH nakon podnošenja ostavke ili smjene, provodi se procedura u Komisiji za pripremu izbora Vijeća ministara BiH i Domu u rokovima utvrđenim Zakonom o Vijeću ministara BiH.

(4) Nakon što predsjedavajući Doma na sjednici pročita odluku o imenovanju predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, daje imenovanom riječ da obrazloži svoj program o kojem će se voditi rasprava.

(5) Nakon rasprave, glasa se o potvrđivanju imenovanja u skladu s odredbama Poslovnika.

Član 156.

(Potvrđivanje imenovanja ostalih članova Vijeća ministara BiH)

(1) Predsjedavajući Vijeća ministara BiH obavezan je, u roku utvrđenom Zakonom o Vijeću ministara BiH, za lica imenovana na dužnosti ministara i zamjenika ministara Komisiji za pripremu izbora Vijeća ministara BiH dostaviti informacije iz člana 155. stav (1) tač. a) i b) ovog poslovnika.

(2) Komisija za pripremu izbora Vijeća ministara BiH svoju preporuku dostavlja Domu u rokovima utvrđenim Zakonom o Vijeću ministara BiH.

(3) Kada primi preporuku, Kolegij Doma odmah saziva sjednicu Doma kako bi se postupak imenovanja i potvrđivanja imenovanja članova Vijeća ministara BiH završio u rokovima utvrđenim Zakonom o Vijeću ministara BiH.

(4) Nakon što predsjedavajući Vijeća ministara BiH na sjednici Doma pročita odluku o imenovanju ministara i zamjenika ministara, o tome se vodi rasprava.

(5) Nakon rasprave, glasa se o potvrđivanju imenovanja u skladu s odredbama Poslovnika.

Odjeljak C. Glasanje o nepovjerenju i potrebi rekonstrukcije Vijeća ministara BiH

Član 157.

(Iniciranje glasanja o nepovjerenju Vijeću ministara BiH)

(1) Najmanje osam poslanika u Domu mogu inicirati prijedlog za glasanje o nepovjerenju ili o potrebi rekonstrukcije Vijeća ministara BiH.

- (2) Predsjedništvo BiH može predložiti smjenu predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH.
- (3) Prijedlozi iz st. (1) i (2) ovog člana dostavljaju se predsjedavajućem Doma u pisanoj formi, potpisani i s obrazloženjem.
- (4) Predsjedavajući Doma odmah dostavlja ovaj prijedlog Predsjedništvu BiH, Vijeću ministara BiH, poslanicima i Domu naroda.

Član 158.

(Uvrštavanje u dnevni red)

Prijedlog za glasanje o nepovjerenju ili rekonstrukciji Vijeća ministara BiH obavezno se uvrštava u dnevni red sjednice Doma nakon 20 dana, a najkasnije 30 dana od dana dostavljanja Vijeću ministara BiH.

Član 159.

(Izvještaj Vijeća ministara BiH o izglasavanju nepovjerenja)

- (1) Prije početka sjednice o izglasavanju nepovjerenja, Vijeće ministara BiH može podnijeti Domu izvještaj u pisanoj formi sa svojim mišljenjem i stavovima.
- (2) Izvještaj se dostavlja poslanicima najkasnije 48 sati prije održavanja sjednice.

Član 160.

(Izvještaj Vijeća ministara BiH o rekonstrukciji)

- (1) Prije početka sjednice o izglasavanju rekonstrukcije, Vijeće ministara BiH može podnijeti Domu izvještaj u pisanoj formi sa svojim mišljenjem i stavovima.
- (2) Ministri čija je smjena predložena mogu podnijeti Domu svoj izvještaj.
- (3) Izvještaj se dostavlja poslanicima najkasnije 48 sati prije održavanja sjednice.

Član 161.

(Obrazlaganje prijedloga i odgovor Vijeća ministara BiH)

- (1) Predlagač ima pravo i dužnost na sjednici Doma obrazložiti prijedlog za izglasavanje nepovjerenja ili rekonstrukciju Vijeća ministara BiH.
- (2) Vijeće ministara BiH ima pravo odgovoriti i iznijeti svoj stav, nakon čega se otvara rasprava.

Član 162.

(Glasanje)

- (1) Nakon rasprave, prijedlog o nepovjerenju ili rekonstrukciji Vijeća ministara BiH stavlja se na glasanje.
- (2) Ako prijedlog ne bude usvojen, može se glasati o drugim inicijativama u vezi s ovim prijedlogom.
- (3) Predsjedavajući obavještava Dom naroda, Vijeće ministara BiH i Predsjedništvo BiH o rezultatima glasanja o nepovjerenju ili rekonstrukciji i drugim inicijativama u vezi s tim, ako su postojale.

Odjeljak D. Smjena ministra ili zamjenika ministra

Član 163.

(Pokretanje postupka smjene ministra ili zamjenika ministra)

- (1) Predsjedavajući Vijeća ministara BiH može pokrenuti postupak za smjenu ministra ili zamjenika ministra.
- (2) Prijedlog iz stava (1) ovog člana dostavlja se predsjedavajućem Doma u pisanoj formi s obrazloženjem.
- (3) Predsjedavajući Doma odmah dostavlja prijedlog poslanicima i Domu naroda.

Član 164.

(Uvrštavanje u dnevni red)

Prijedlog za smjenu ministra ili zamjenika ministra obavezno se uvrštava u dnevni red sjednice Doma najkasnije 15 dana od dana kada taj prijedlog predsjedavajući Doma primi od predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH.

Član 165.

(Obrazlaganje prijedloga i rasprava)

- (1) Predsjedavajući Vijeća ministara BiH ima pravo na sjednici Doma obrazložiti svoju inicijativu nakon čega se otvara rasprava.
- (2) Ministar ili zamjenik ministra čija je smjena predložena ima pravo da se obrati Domu.

Član 166.

(Glasanje o potvrdi smjene ministra ili zamjenika ministra)

- (1) Nakon rasprave, glasa se o potvrđivanju smjene ministra ili zamjenika ministra.
- (2) Ako prijedlog ne bude potvrđen, može se glasati i o drugim inicijativama u vezi s tim, ako su postojale.
- (3) Predsjedavajući Doma obavještava Dom naroda, Vijeće ministara BiH i Predsjedništvo BiH o rezultatima glasanja i o drugim inicijativama u vezi s tim, ako su postojale.

POGLAVLJE VIII. Rezolucija i ostali akti

Član 167.

(Podnošenje prijedloga rezolucije)

- (1) Dom može rezolucijom izraziti svoj stav o relevantnim političkim pitanjima i utvrditi političke smjernice koje će provoditi Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH ili druge institucije BiH.
- (2) Poslanik može podnijeti prijedlog rezolucije koji se razmatra na sjednici Doma.

Član 168.

(Rasprava i glasanje o prijedlogu rezolucije)

- (1) Predlagač rezolucije dobiva riječ u trajanju do 20 minuta, dok ostali učesnici u raspravi mogu dobiti riječ u trajanju do deset minuta.
- (2) Amandmani na predložene rezolucije podnose se u pisanoj formi tokom sjednice.
- (3) Kada se rasprava zaključi, glasa se o predloženim amandmanima i rezoluciji.

Član 169.
(Ostali akti)

- (1) Dom može donositi deklaracije, odluke, preporuke, zaključke i druge akte.
- (2) Akti iz stava (1) ovog člana definišu se na sljedeći način:
  - a) Deklaracija je akt koji sadrži načelno mišljenje o važnim pitanjima koja je Dom razmatrao;
  - b) Odluka je akt kojim se rješavaju pitanja iz nadležnosti Parlamentarne skupštine BiH;
  - c) Preporuka je akt kojim se ukazuje na značaj određenih pitanja koja se odnose na provođenje zakona;
  - d) Zaključak je akt koji se donosi o pitanjima koja se tiču postupka u pojedinačnoj stvari.
- (3) Glasanje o aktima iz stava (1) ovog člana obavlja se u skladu s utvrđenim načinom odlučivanja u Domu, osim ako Ustavom BiH, ovim poslovníkom ili zakonom nije drugačije regulirano.

POGLAVLJE IX. Aktivnosti informiranja
Odjeljak A. Poslanička pitanja i inicijative

Član 170.

(Poslanička pitanja i inicijative)

- (1) Poslanici mogu postavljati pitanja i podnositi inicijative predsjedavajućem i članovima Vijeća ministara BiH ili drugim subjektima iz njihove nadležnosti, posebno o stanju u pojedinim oblastima društvenog života i provođenju zakona i drugih akata Parlamentarne skupštine BiH, odnosno o radu ministarstava i drugih organa državne uprave.
- (2) Poslanička pitanja mogu se postavljati usmeno ili u pisanoj formi, a poslaničke inicijative samo pismeno.
- (3) Poslanička pitanja u pisanoj formi mogu se postavljati i Uredu visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini.

Odjeljak B. Pitanja i odgovori u usmenoj formi

Član 171.

(Pitanja u usmenoj formi)

- (1) Poslanici mogu usmeno postavljati pitanja Vijeću ministara BiH, odnosno pojedinom članu Vijeća ministara BiH, na početku svake prve sjednice Doma u mjesecu, prije rasprave o dnevnom redu, uz direktan TV prijenos.
- (2) Poslanici postavljaju pitanja redoslijedom prijavljivanja.
- (3) Poslanik može postaviti jedno poslaničko pitanje, u trajanju do dvije minute. Pitanje mora biti kratko i jasno formulirano i, u pravilu, takvo da se na njega može odgovoriti odmah i bez pripreme.
- (4) Poslanik može reći da li je zadovoljan ili nije odgovorom na poslaničko pitanje iznoseći razloge u trajanju do jedne minute.
- (5) Ako je nezadovoljan odgovorom, poslanik može zatražiti da mu se odgovor dostavi u pisanoj formi, u roku od 15 dana.

Član 172.

(Postavljanje pitanja)

- (1) Poslanici u pisanoj formi najavljuju postavljanje usmenih poslaničkih pitanja najkasnije 24 sata prije početka sjednice Doma.
- (2) Najava iz stava (1) ovog člana dostavlja se predsjedavajućem Vijeća ministara BiH i onom članu Vijeća ministara BiH kojem je pitanje upućeno, a obavezno sadrži ime i prezime poslanika koji želi usmeno postaviti poslaničko pitanje, naznaku kome se pitanje postavlja te naznaku oblasti na koju se pitanje odnosi.
- (3) Predsjedavajući Vijeća ministara BiH dužan je osigurati prisustvo najmanje polovine članova Vijeća ministara BiH na sjednici Doma u vrijeme određeno za usmeno postavljanje poslaničkih pitanja.

Član 173.

(Odgovori na pitanja)

- (1) Član Vijeća ministara BiH kojem je pitanje upućeno dužan je odgovoriti na pitanje na istoj sjednici na kojoj je ono i postavljeno ili navesti razloge zbog kojih na njega ne može odgovoriti. U tom slučaju, dužan je usmeno odgovoriti na postavljeno pitanje na prvoj narednoj sjednici Doma u vrijeme određeno za postavljanje poslaničkih pitanja u usmenoj formi.
- (2) Odgovor na postavljeno pitanje traje do dvije minute.

Odjeljak C. Pitanja u pisanoj formi i inicijative

Član 174.

(Postavljanje pitanja i podnošenje inicijativa)

- (1) Poslanik može postaviti poslaničko pitanje i podnijeti inicijativu u pisanoj formi, posredstvom predsjedavajućeg Doma.
- (2) Kada je pitanje formulirano u skladu sa stavom (1) ovog člana, predsjedavajući Doma prosljeđuje pitanje i inicijativu onome kome je upućeno.
- (3) Na početku svake sjednice Doma, predsjedavajući obavještava Dom o tome koji su poslanici postavili pitanja i na koja su pitanja dobili odgovor.

Član 175.

(Odgovor u pisanoj formi)

- (1) Pitanja u pisanoj formi uglavnom se, iako ne isključivo, odnose na tehnička ili pitanja za koja nije dovoljno jednostavno usmeno objašnjenje. Ni pitanje ni odgovor ne smiju prekoračiti jedan standardni list formata A-4.
- (2) Odgovor u pisanoj formi mora se dati u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno onome kome je upućeno.
- (3) Ako Vijeće ministara BiH, odnosno njegov član, ne može odgovoriti u roku iz stava (2) ovog člana dužno je, posredstvom predsjedavajućeg Doma, obavijestiti poslanika o razlozima zbog kojih to ne mogu učiniti i vremenu kada će dostaviti odgovor.
- (4) Kada predsjedavajući Doma primi odgovor, kopiju dostavlja svim poslanicima. Predsjedavajući Doma daje priliku poslaniku koji je na postavljeno pitanje tražio odgovor u

pisanoj formi da se izjasni da li je zadovoljan odgovorom. Ako poslanik nije zadovoljan odgovorom, može postaviti dopunsko poslaničko pitanje u pisanoj formi.

Odjeljak D. Zajedničke sjednice oba doma – pitanja i odgovori

Član 176.

(Zajednička sjednica oba doma - pitanja i odgovori)

- (1) Najmanje jednom godišnje Zajednički kolegij organizira posebnu zajedničku sjednicu oba doma o temi: "Poslanici i delegati pitaju - Vijeće ministara BiH odgovara".
- (2) Za ove sjednice dijaloškog tipa osigurat će se uslovi za direktan televizijski i radioprijenos radi javnosti rada i informiranja građana o svim relevantnim pitanjima iz nadležnosti izvršnih organa vlasti na nivou BiH.
- (3) Poslanik ima pravo postaviti jedno pitanje u vremenu do tri minute i repliku na odgovore u istom trajanju. Pitanje se dostavlja Vijeću ministara BiH najmanje sedam dana prije održavanja sjednice.
- (4) Sjednica iz stava (1) ovog člana zakazuje se 30 dana ranije, a može trajati najduže četiri sata.

Član 177.

(Procedura na zajedničkoj sjednici)

- (1) Pitanje se obrazlaže na sljedeći način: poslanik postavlja pitanje u trajanju do tri minute. Zatim predsjedavajući Vijeća ministara BiH ili resorni ministar dobiva riječ u istom trajanju. Nakon toga, poslanik može komentirati odgovor ili postaviti novo pitanje u trajanju do dvije minute. Predsjedavajućem Vijeća ministara BiH ili resornom ministru omogućava se novi odgovor, u istom trajanju, nakon kojeg predsjedavajući Doma zaključuje raspravu i daje riječ sljedećem licu ovlaštenom da govori.
- (2) Predsjedavajući Vijeća ministara BiH ili resorni ministar mogu zatražiti, iz određenih razloga i samo jednom, da se rasprava o pitanju odgodi za sljedeću sjednicu Doma.

Odjeljak E. Interpelacija

Član 178.

(Podnošenje i razmatranje)

- (1) Interpelacija je pitanje kojim se na sjednici Doma otvara rasprava o radu Vijeća ministara BiH u cjelini ili o pojedinim odlukama Vijeća ministara BiH ili određenih ministarstava, te provođenju utvrđene politike i zakona.
- (2) Interpelacija se može podnijeti i kada poslanik nije zadovoljan ni naknadnim, dopunskim, pisanim odgovorom Vijeća ministara BiH na postavljeno pitanje, a pitanje i odgovor ukazuju da postoje posebno opravdani razlozi da se o njima otvori rasprava u Domu.
- (3) Interpelaciju može podnijeti osam poslanika predsjedavajućem Doma u pisanoj formi. U njoj mora biti jasno postavljeno i obrazloženo pitanje koje treba razmatrati.
- (4) Kolegij Doma razmatra interpelaciju i dostavlja je onome na koga je naslovljena.

Član 179.

(Uvrštavanje interpelacije u dnevni red)

- (1) Nakon upućivanja onome na koga je naslovljena, interpelacija se uvrštava u dnevni red sjednice Doma u roku od 30 dana od dana njenog upućivanja.
- (2) U dnevni red jedne sjednice može biti uvrštena samo jedna interpelacija.

Član 180.

(Rasprava o interpelaciji)

- (1) Predstavnik interpelanata dobiva riječ u trajanju do 30 minuta za objašnjenje interpelacije. Zatim, riječ u istom trajanju dobiva onaj kome je interpelacija upućena. Nakon toga drugi poslanici mogu, na svoje traženje, intervenirati u trajanju do deset minuta. Isto pravilo primjenjuje se i za interpelanta i za onoga kome je interpelacija upućena.
- (2) Podnosioci interpelacije mogu povući interpelaciju do zaključenja rasprave.

Član 181.

(Usvajanje interpelacije s potrebnim mjerama)

Nakon rasprave, Dom zauzima stav o pitanju koje je pokrenuto interpelacijom i predloženim zaključcima, utvrđuje mjere za rješavanje problema i, po potrebi, utvrđuje odgovornost za nastalo stanje.

POGLAVLJE X. Odnosi s drugim institucijama

Odjeljak A. Predsjedništvo BiH

Član 182.

(Obavješćavanje Predsjedništva BiH o sjednicama Doma)

- (1) Predsjedavajući Doma poziva Predsjedništvo BiH na svaku sjednicu Doma.
- (2) Na sjednicama na kojima se razmatraju prijedlozi zakona koje predloži Predsjedništvo BiH ili na kojima se rješavaju pitanja iz nadležnosti Predsjedništva BiH, obavezno je prisustvo bar jednog člana Predsjedništva BiH.
- (3) Predsjedništvo BiH, posredstvom svojih predstavnika, učestvuje na sjednicama Doma iz stava (2) ovog člana i ima pravo i obavezu učestvovati u raspravi u svakom trenutku.

Član 183.

(Informiranje Doma o pitanjima iz nadležnosti Predsjedništva BiH)

- (1) Na zahtjev Doma, ili na svoj zahtjev, Predsjedništvo BiH na sjednici Doma iznosi stavove i obavještava Dom o pitanjima iz svoje nadležnosti.
- (2) Dom može zatražiti od Predsjedništva BiH da prije održavanja sjednice dostavi izvještaj u pisanoj formi.
- (3) Nakon rasprave, Dom može usvojiti rezoluciju koja sadrži njegov stav ili smjernice u vezi s odgovarajućom politikom.
- (4) Predsjedništvo BiH, u skladu s Ustavom BiH, najmanje jednom godišnje podnosi Domu izvještaj o svojim rashodima.

Odjeljak B. Vijeće ministara BiH

Član 184.

(Prava i dužnosti Vijeća ministara BiH)

U okviru svojih prava i dužnosti navedenih u Ustavu BiH i zakonu, Vijeće ministara BiH:

- a) može podnositi prijedloge zakona Domu i dostavljati mišljenja o prijedlozima zakona čiji ono nije predlagač;
- b) može tražiti sazivanje sjednice Doma radi razmatranja pitanja o kojem želi iznijeti svoj stav i dobiti mišljenje, odnosno stav Doma;
- c) preko svog predstavnika, dužno je učestvovati na sjednicama Doma i komisija Doma, a po pozivu, i na sjednicama kolegija;
- d) ima pravo i obavezu intervenirati u raspravama;
- e) može tražiti uvrštavanje jedne tačke u dnevni red sjednice Doma. U tom slučaju, zatražena tačka uvrštava se u dnevni red sjednice Doma; i
- f) može tražiti odgađanje rasprave samo o jednoj neobaveznoj tački dnevnog reda kako bi zauzelo stav i iznijelo ga na sljedećoj sjednici. U tom slučaju zatražena tačka skida se s dnevnog reda sjednice Doma.

Član 185.

(Predstavljanje Vijeća ministara BiH)

- (1) Vijeće ministara BiH u Domu predstavlja njegov predsjedavajući ili jedan ili više njegovih članova, osim ako je drugačije propisano ovim poslovníkom ili zakonom.
- (2) Ministre mogu predstavljati zamjenici ministara i, ako se prisustvo odnosi na sjednice komisija, pomoćnici ministara, osim ako je drugačije propisano ovim poslovníkom ili zakonom.

Član 186.

(Obavješćavanje Vijeća ministara BiH o sjednicama Doma i komisija)

Dom i njegove komisije obavješćavaju Vijeće ministara BiH o terminima održavanja svojih sjednica kako bi predstavnici Vijeća ministara BiH učestvovali na njima.

Član 187.

(Informiranje u komisijama)

- (1) Članovi Vijeća ministara BiH, na svoje ili na traženje nadležne komisije, dolaze na sjednicu komisije radi informiranja o datom pitanju.
- (2) Komisija može zahtijevati da članovi Vijeća ministara BiH, prije sjednice, podnesu izvještaj u pisanoj formi o istom pitanju.
- (3) Nakon rasprave ili na svojoj sljedećoj sjednici komisija može usvojiti rezoluciju u kojoj iznosi svoj stav ili smjernice u vezi s odgovarajućom politikom ministarstva.
- (4) Komisija može pokrenuti postupak za utvrđivanje odgovornosti pozvanog člana Vijeća ministara BiH ako:
  - a) ne odgovori na poziv komisije;
  - b) komisiji ne podnese potrebne informacije;
  - c) podnese nepotpune ili netačne informacije.

Član 188.

(Izveštaj o radu Vijeća ministara BiH)

- (1) Vijeće ministara BiH podnosi Domu izvještaj o radu najmanje jednom godišnje.
- (2) Dom razmatra izvještaj o radu Vijeća ministara BiH u roku od 30 dana od njegovog podnošenja. Nakon rasprave, Dom može rezolucijom iskazati svoj politički stav o podnesenom izvještaju.

Odjeljak C. Druge institucije

Član 189.

(Saradnja s drugim institucijama BiH)

Prava i dužnosti, kao i saradnja Doma s drugim institucijama BiH, ostvaruju se u skladu s Ustavom BiH, zakonima i ovim poslovnikom.

POGLAVLJE XI. Aktivnosti unutrašnje regulacije

Član 190.

(Izmjene i/ili dopune Poslovnika)

Dom može, na prijedlog poslanika, dopunjavati i/ili mijenjati postojeći poslovnik u skladu sa Ustavom BiH, koristeći proceduru donošenja odluka u skladu s članom IV. 3.d) Ustava BiH i odredbama ovog poslovnika.

Član 191.

(Reguliranje pitanja zaključkom)

- (1) Dom može zaključkom regulirati određeno pitanje koje nije nikako ili nije precizno regulirano ovim poslovnikom.
- (2) Zaključak je obavezujući samo za konkretno pitanje iz stava (1) ovog člana.
- (3) Zaključak je obavezujući sve dok se Poslovníkom dato pitanje drugačije ne regulira. Zaključak se primjenjuje od dana usvajanja, osim ako njime nije predviđeno drugačije.

Član 192.

(Zaključak komisija)

Komisije mogu usvajati zaključke u istu svrhu kao u članu 191. ovog poslovnika i o pitanjima iz svojih nadležnosti. Ovi zaključci podređeni su zaključcima Doma.

POGLAVLJE XII. Razno

Član 193.

(Imenovanje članova delegacija Parlamentarne skupštine BiH)

- (1) Prije imenovanja članova delegacija Parlamentarne skupštine BiH, koje učestvuju u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija ili međunarodnim institucijama, Kolegij Doma, u saradnji s Kolegijem Doma naroda, utvrđuje koliko članova moraju izabrati oba doma. Kolegij Doma nastoji pronaći proporcionalnu formulu za sastav delegacija koja odražava ukupan sastav Parlamentarne skupštine BiH, uvažavajući i kriterij odgovarajuće spolne zastupljenosti.
- (2) Dom imenuje svoje članove koji treba da učestvuju u parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija ili u međunarodnim institucijama, pri čemu osigurava da sastav

delegacije odražava ukupan sastav Doma. Kolegij Doma vodi računa o tome da se, uz pomoć Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, osiguraju uslovi potrebni za realizaciju planiranih međunarodnih aktivnosti stalnih i privremenih parlamentarnih delegacija.

(3) Delegacija je dužna, u roku od sedam dana od dana imenovanja članova, izabrati predsjedavajućeg i dva zamjenika, utvrditi program rada i o tome obavijestiti Dom.

(4) Delegacija usvaja poslovnik kojim bliže utvrđuje prava i obaveze predsjedavajućeg, zamjenika i članova delegacije, odnos prema Domu, način podnošenja izvještaja i druga pitanja značajna za njen rad.

Član 194.

(Grupe prijateljstva)

U skladu s kriterijima utvrđenim u članu 193. ovog poslovnika, Dom može imenovati svoje članove u grupe prijateljstva s drugim državama.

Član 195.

(Konsultacije za novoizabrane predstavnike Bosne i Hercegovine)

(1) Nadležni organi BiH, koji provode procedure za nominiranje predstavnika Bosne i Hercegovine za članstvo u međunarodnim institucijama, prilikom izrade listi za članstvo, dužni su obaviti konsultacije u Domu.

(2) Konsultacije se, prije izjašnjavanja Doma, obavljaju na sjednici Zajedničkog kolegija i Zajedničke komisije za evropske integracije.

Član 196.

(Upotreba jezika)

(1) Zapisnici sastanaka i izvještaji Doma, komisija i zajedničkih komisija pišu se na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, latiničnim i ćiriličnim pismom. Zakoni, amandmani na Ustav BiH, poslovници, zaključci i rezolucije pišu se i objavljuju na isti način.

(2) Poslanik u pisanoj formi izjavljuje na kojem jeziku i pismu želi primati materijale iz stava (1) ovog člana.

Član 197.

(Postupanje s povjerljivim materijalom)

Svojim odlukama domovi propisuju način postupanja s povjerljivim materijalima. Poslanici su dužni potpisati izjavu o čuvanju tajne i poslije prestanka dužnosti u Domu i/ili komisiji.

Član 198.

(Isticanje grba i zastave BiH)

Državna himna se intonira, a grb i zastava Bosne i Hercegovine ističu se u konferencijskim salama Doma i prostorijama klubova poslanika u skladu sa zakonom.

POGLAVLJE XIII. Sekretarijat Parlamentarne skupštine BiH

Član 199.

(Osnivanje i organizacija Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH)

(1) Dom, zajedno s Domom naroda, osniva Sekretarijat Parlamentarne skupštine BiH.

(2) Organizacija i aktivnosti Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH reguliraju se posebnim aktima.

Član 200.

(Imenovanje sekretara Doma)

Dom ima sekretara, kojeg imenuje Dom, na prijedlog Kolegija Doma.

Član 201.

(Imenovanje sekretara Zajedničke službe Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH)

Sekretara Zajedničke službe Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, na prijedlog kolegija oba doma, imenuju oba doma.

Član 202.

(Prava i dužnosti sekretara Doma)

(1) Sekretar Doma:

- a) pomaže Kolegiju Doma i predsjedavajućem Doma u obavljanju njihovih dužnosti;
- b) osigurava vođenje i čuvanje zapisnika sjednica Doma, Kolegija Doma i komisija Doma;
- c) osigurava vođenje i čuvanje zapisnika zajedničkih sjednica oba doma i Zajedničkog kolegija zajedno sa sekretarom Doma naroda;
- d) osigurava vođenje i čuvanje zapisnika sjednica zajedničkih komisija zajedno sa sekretarom Doma naroda;
- e) zajedno sa sekretarom Zajedničke službe Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH brine o izdavanju publikacija Doma, a publikacija Parlamentarne skupštine BiH zajedno sa sekretarom Doma naroda;
- f) brine o provođenju zaključaka Doma;
- g) zajedno sa sekretarom Zajedničke službe Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH i sekretarom Doma naroda odgovara za rad Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH;
- h) brine o čuvanju i stavljanju pečata, objavljivanju i dostavljanju, u zavisnosti od slučaja, zakona i akata koje Dom donese; i
- i) ima druga prava i dužnosti određene ovim poslovníkom i druge dužnosti koje mu povjeri Kolegij Doma, predsjedavajući Doma i Dom.

(2) U slučaju da sekretar Doma nije u mogućnosti prisustvovati sjednicama Doma, predsjedavajućem Doma u vođenju sjednica pomaže državni službenik iz Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH kojeg odredi Kolegij Doma, na prijedlog sekretara Doma.

POGLAVLJE XIV. Prijelazne i završne odredbe

Član 203.

(Donošenje Poslovníka Doma)

Poslovník Doma donosi se prema proceduri donošenja odluka, u skladu s članom IV. 3.d) Ustava BiH.

Član 204.

(Postupak s prijedlozima zatečenim u proceduri)

Postupak s prijedlozima zakona i drugih akata koji se nalaze u parlamentarnoj proceduri okončat će se prema odredbama dosadašnjeg poslovnika ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07, 87/09 i 28/12).

Član 205.

(Postupak s prijedlozima zatečenim u proceduri kod promjene saziva Doma na izborima)

(1) Postupak po prijedlozima zakona i drugih akata, čiji su ovlašteni predlagači Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH i Dom naroda, a koji su podneseni prije isteka saziva Doma, nastavlja se u novom sazivu Doma u zakonodavnom postupku u kojem je prijedlog zakona ili drugog akta razmatran u prethodnom sazivu.

(2) Postupak po prijedlozima zakona ili drugih akata čiji su predlagači poslanici iz prethodnog saziva Doma ne nastavlja se osim ako neko od poslanika iz novog saziva ne preuzme ulogu predlagača zakona ili drugog akta.

Član 206.

(Nediskriminacija)

Izrazi koji su, radi preglednosti, dati u jednom gramatičkom rodu u ovom aktu bez diskriminacije odnose se i na muškarce i na žene.

Član 207.

(Prestanak važenja)

Početkom primjene ovog poslovnika prestaje primjena Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07, 87/09 i 28/12).

Član 208.

(Stupanje na snagu)

Ovaj poslovnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od početka novog saziva Doma.